

SLOVENSKI JADRAN

LET 11., ŠTEV. 9

Koper, petek 27. februarja 1953

POSAMEZNA ŠTEVILKA 10 DIN

Za resnično socialistično družbo

Nemogoče je oceniti ob neposrednih zaključkih IV. kongresa Socialistične zveze delovnih ljudi Jugoslavije globalni pomen dela konresa, tako za našo stvarnost kakor za napredne pokrete po svetu. Analiza mednarodne situacije in vloga socialističnih sil v svetu, ki nam jo dajeta zlasti referata tovarisev Tita in Kardelja, potrjujeta našo trditev o ogromnem pomenu sprememb, ki nastajajo v Ljudski fronti in v njihnih nalogah v mednarodnem naprednem gibanju.

Spremembo imena iz Ljudske fronte v Socialistično zvezo delovnih ljudi narekujejo naše potrebe, narekuje dosežena stopnja zavesti graditeljev socializma pri nas, zahteva združitev vseh naprednih socialističnih sil v svetu in medsebojno sodelovanje. Socialistična zveza predstavlja in bo predstavljala važen faktor za zblžanje vseh naprednih sil v svetu, za razkrinkavanje in izolacijo kominformističnih sovjetskih agentur po svetu kot najbolj reakcionarnih in največjih sovražnikov miru, hkrati bo delovala za široko mednarodno sodelovanje vseh naprednih sil v vztrajni borbi za mir in za ustvaritev boljših pogojev življenja. Nadalje bo Socialistična zveza delovala na tem, da se reakcionarni krogi na Zapadu, ki skrivajo svoje sovraštvo proti vsemu, kar je naprednega, v plači borbe proti komunizmu, razkrinkajo kot prav nevarne za mir in svobodo narodov. Socialistična zveza bo razkrinkavala tako težnjo kot poskus razdelitve sveta na dva ideološka bloka, kot zelo nevarno za mir in tako, ki dejansko daje podporo osvajalnim appetitom ruskih birokratskih poglavarjev.

Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije spoštuje in bo spoštovala vsa napredna gibanja na svetu, nikomur ne bo vsiljevala svojih receptorjev, niti se vmešava v interne zadeve posameznih gibanj, ki se lahko v moraju razvijati samo po lastni zakonitosti, stopnji družbenega razvoja in prodejciških sil. Naša zveza zavirača sovjetsko praks direktnega poseganja v življenje posameznih narodov, ki ječe pod njenim skornjem. Smatra, da je vsako vmešavanje v interne zadeve posameznih narodov nedopustno in škodljivo za razvoj naprednega gibanja, kot za škodljivo vsiljevanje svoje lastne prakse. Brez dvoma bo zelo koristna izmenjava misli in pogledov na različne probleme borbe za socializem. Vse to bo pospeševalo združevanje socialističnih sil in napredka v svetu.

Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije stoji danes v prvi vrsti borbe za socializem s svojo ogromno prakso in doseženimi rezultati. In če se danes socialistična gibanja različnih dežel pohvalno izražajo o naših doseženih uspehih, o enotnosti jugoslovanskih narodov, o požrtvovanju in o iskanju novih poti bolj humanih in bolj demokratičnih v procesu socialistične izgradnje, je to vsekakor priznanje našemu vodstvu in našim narodom.

In v našem okraju, kjer je množičnost udeležbe in aktivnost članstva na predkongresnih zborovanjih dokaz privrženosti socializmu, dokaz visoke politične zavesti in pripravljenosti se naprej premagovati težave v boju za socializem, je članstvo ponovno dokazalo, da ne zaostaja za drugimi okraji Jugoslavije in da je zahteva po spremembami imenu SIAU v Socialistično zvezo, kot tudi njena formalna vključitev, povsem zaslužena. Z novim imenom, z novo vsebino Socialistične zvezze prihajajo tudi nove, še večje naloge. Te naloge, ki jih zmori višja, že dosežena politična zavest naših delovnih ljudi, bomo izvršili s še večjo aktivnostjo članstva z večjo širino in demokratičnostjo ter množičnostjo kot doslej. Zlasti je važno množično politično delo v Fronti in v drugih organizacijah delo, ki ga morejo člani Socialistične zvezze opravljati vsak dan individualno in na vsakem koraku. Preiti je treba iz diskusije ožjem krogu med komunisti na široko bazo organizacij Socialistične zvezze o vseh problemih, ki zadevajo našo vas, podjetja, ustanove. Le tako bomo politično usposabljali Fronto kot družbeno politično organizacijo za nadaljnje naloge izgradnje socialistične družbe. Brez dvoma obstaja resna pomankanljivost naše Fronte prav v pomankanju političnega in izobraževalnega dela. Pre malo se poglabljamo v problematiko vasi in mesta, pre malo citamo, premajhen je krog udeležencev na kmetijskih in izobraževalnih tečajih, preniza je udeležba na študijskih sestankih, ki se vršijo po VI. kongresu KPJ.

Prav tako, kot je vsak sektaški odnos škodljiv, in zavira razvoj socialistizma in socialistične zavesti, prav tako je škodljivo prizanašanje sovražniku, ki tu in tam kvari ugled članstva z nemoralnimi dejanji s tem, da dovolimo posameznikom, da se zaradi materialnih interesov prodajajo sovražniku, ki tako vdira v naše vrste s podkupovanjem in korupcijo. Taka zaspanost in nekritičnost briše vsak kriterij za članstvo v Fronti, ki ne vzgaja in ne dviga dostojanstva in ponos človeka ter njegovo poštenje.

In da zaključimo z besedami tovarisa Kardelja: »Vse to bomo lahko obvladali z enotnostjo svojih vrst in vztrajnostjo v našem boju in v naših prizadevanjih. Ker živimo danes v svobodi, poslagamo z našu udušenjem in v novim revolucionarnim gibanjem temelje dejanski socialistični družbi in se veselimo ustvarjalnega poleta milijonov naših delovnih ljudi, ki je ponovno zajel uso našo državo. Pri delovnih ljudeh ponovno oživljamo vero, da socializem in osebna svoboda ne samo da nista antipoda, temveč da drug brez drugega ne moreta obstajati. Priliko imamo pokazati, da je vrednost, ki jo ustvarju svoboden človek v svobodnem ustvarjalnem delu neprimerno večja, kakor ona, ki jo more dati suženj najemniškega dela, kajti kot borci za socializem in kot ljudje, ki hočejo dobro svojemu ljudstvu in vsemu delovnemu človeštvu, svobodno dāhamo na svobodnih tleh.« J.B.

IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije

V nedeljo se je začel v Beogradu IV. kongres Ljudske fronte Jugoslavije. Nad 2.000 delegatov iz vseh krajev Jugoslavije in številni domači in tujih gostje so navdušeno pozdravili prihod maršala Tita, ki je kot predsednik Ljudske fronte Jugoslavije začel kongres. Kongresa so se med drugim udeležili predstavniki naprednih strank Velike Britanije, Burme, Francije, Zahodne Nemčije, Norveške in Švedske, predstavniki Slo-

Watson, ki je poudaril, da v Veliki Britaniji verjamejo v napore Jugoslavije za demokratizacijo in da so prepričani, da bo novi statut Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije največji dar, ki ga lahko dobri država v vsej svoji zgodbini. Govor je zaključil z besedami, da noben drug gost ne bo v Veliki Britaniji tako lepo sprejet kot maršal Tito, ki bo v kratkem prišel na obisk v Veliki Britaniji.

V nadaljevanju dela kongresa je v ponedeljek dopoldne govoril podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Edward Kardelj o vlogi in nalogah Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. V začetku svojega govora je poudaril, da smo v Jugoslaviji v relativno kratkem času dosegli pomembne rezultate v razvoju proizvodnjalnih sil in postavili solidne materialne temelje za nadaljnji razvoj socialističnih odnosov, temelje socialistične demokracije.

Ko je govoril o odnosih ZKJ in LF je Kardelj dejal, da Zveza komunistov ne sudi, da je politična linija borbe za izgradnjo socialističnih odnosov v Jugoslaviji samo njen monopol. Politična linija borbe za socializem mora biti rezultat zavestnega in aktivnega sodelovanja delnih ljudi, organiziranih v Socialistični zvezi, medtem ko se morajo komunisti boriti, da se ta linija dosledno izvaja. Socialistična zveza delovnega ljudstva mora postati množična javna tribuna socialistične politike in miselnosti. V njej se bodo v široki diskusiji vsi državni, družbeni in samoupravni organi podrejali stalni kontroli množice. Socialistična zveza delovnega ljudstva mora po svoji metodah imeti značaj vsejudskega parlamenta, ki stalno napreduje in v katerem lahko vsak dobronameren državljan pove svoje mišljene o vseh vprašanjih družbenega življenja.

Med osnovnimi nalogami socialističnega delovnega gibanja — je poudaril Kardelj — je borba za množice, borba za njihove zavestno in aktivno sodelovanje v izgradnji socialističnih odnosov, odločna borba proti kominformizmu kot političnemu zastopniku restavracije državno-kapitalističnih odnosov in despotije birokratizma in borba proti političnim zastopnikom stare Jugoslavije.

Po govoru tov. Kardelja je poročal o organizacijskem delu Ljudske fronte Krsto Popivoda, nato pa je bila o teh referatih diskusija, ki so

se je med drugim udeležili delegati Tone Fajfar, dr. Aleš Bebler, Vladimir Simic in Vladimir Dedijer. Poselbo pozornost, zlasti tujih delegatov, je izrazil referat Vladimira Dedijera o sodelovanju Socialistične zveze Jugoslavije z naprednimi gibanji v svetu. Dedijer je poudaril, da je Jugoslavija vzpostavila številne zveze z naprednimi gibanji v Evropi in s socialističnimi strankami Azije. Te zveze so se razvijale in se razvijajo po naravnih potih in na temelju enakopravnih odnosov. Ko je govoril o jugoslovanskem vplivu na množice v državah Vzhodne Evrope, je nagnil, da je v zadnjem času opaziti v teh državah globoko ogroženje množic proti sovjetski dominaciji.

Kongresna dvorana je bila ponovno priča številnih ovacijs, ko so se na govorniški tribuni pojavili zastopnik OF Trsta dr. Jože Dekleta, zastopnik Demokratične fronte Slovencev v Italiji Viljem Nanut in zastopnik Demokratične fronte koroških Slovencev Karel Prtišnik, ki so izročili kongresu pozdrave zamejskih Slovencev in demokratičnih množic svojih krajev.

Po končani diskusiji so delegati sprejeli resolucijo, nato pa statut Socialistične zvezde in deklaracijo o nalogah te organizacije.

S sprejetjem načrta deklaracije o ciljih in nalogah Socialistične zvezde delovnega ljudstva Jugoslavije, s čimer je Ljudska fronta dobila novo ime in program, je bilo delo IV. kongresa zaključeno. Tukaj pred zaključkom kongresa je na željo delegatov govoril maršal Tito, ki je med drugim dejal, da je bil na tem kongresu opravljen zgodbinski delo in da so bili še bolj utrjeni temelji, na katereh stoji Federativna ljudska republika Jugoslavija.

Tako pa zaključku kongresa je bila prva plenarna seja zveznega odbora. Socialistične zvezde delovnega ljudstva Jugoslavije. Člani so z burjam orobravljajo sprejeli predlog Aleksandra Rankoviča, da za predsednika zveznega odbora Socialistične zvezde izvolijo tovarisa Tita, za generalnega sekretarja pa Edvarda Kardelja. Za člane predsedstva so izvolili 23 najvidnejših predstavnikov našega političnega življenja.

Po seji zveznega odbora se je ustalo predsedstvo, ki je izvolilo komisijo za mednarodne zvezde, organizacijski sekretariat predsedstva zveznega odbora in komisijo za kulturno-prosvetno delo.

Delegati na kongresu pozdravljajo prihod maršala Tita

Koreja spet pred OZN

V tork se je začel drugi del sedmga zasedanja glavne skupščine Združenih narodov v New Yorku. Zasedanju predseduje kanadski zunanji minister Lester Pearson, najresnejši kandidat za bodočega glavnega tajnika Združenih narodov, ki ga bodo volili na sedanjem zasedanju.

Glavna točka dnevnega reda je zopet korejsko vprašanje, o katerem so razpravljali tudi na prvem delu zasedanja, ki je prekinilo s svojim delom decembra meseca. Kakor smo takrat poročali, so največ časa izgubili okrog vprašanja repatriacije vojnih ujetnikov. Sovjetska zveza je zastopala stališče, da se morajo vsi ujetniki vrniti ne glede na njihove želje, medtem ko so ostale države zagovarjale stališče prostovoljne vrtnitev ujetnikov v domovino. Končno je predložila Indija svoj kompromisni predlog, ki bi zadovoljil obe zahtevane strani, toda sovjetski delegat je vztrajal na svojem stališču. Indija predlaga tudi na sedanjem zasedanju isti predlog ter bodo o njem na dolgo razpravljali. Indija je namreč predlagala, da bi vsi ujetniki prišli na neutralni otok, kjer bi se pod nadzorstvom mednarodne komisije opredeliли za ali proti vrtnitev v domovino. V komisiji bi bile zastopane tako kominformovske kakor tudi ostale države. Glede tega vprašanja je tudi Mehika predložila svojo rešenje, po kateri bi vojne ujetnike,

ke začasno sprejele nekatere države kot priseljence in jih zaposlile. Peru je pa predložil ustanovitev petčlanske komisije, ki bi takoj poskušala sodelovati pri repatriaciji vojnih ujetnikov v skladu z njihovo svobodno izraženo željo.

O korejskem vprašanju bodo razpravljali tudi še v drugih točkah dnevnega sporeda. Amerika namreč zahteva, naj glavna skupščina razpravlja o obtožbah, po katerih naj bi bile čete Združenih narodov uporabljale na Koreji bakteriološko oružje. Poljska pa predlaga takojšnje prenehanje korejskega spopada s pogojem prisilne repatriacije vojnih ujetnikov, kar je v resnici predlog Kreminja.

Na otvoritvenem zasedanju v tork je Lester Pearson opozoril deležne na korejsko vprašanje ter pripomnil, da sta Kitajska in Severna Koreja zavrnili indijsko resolucijo, ki jo je sprejela glavna skupščina. Pondaril je, da bo njegovo poročilo o tem predstavljalo izhodišče za nadaljevanje razprave o Koreji.

Ves svet se zanima za sedanje zasedanje, ker bodo na njem sodelovali novi ameriški predstavniki, ki so prevzeli vodstvo ameriške zunanje politike že januarja meseca. Stevilni opozvalci menijo, da bo to zasedanje predstavljalo svetovno pozornico za prvi neizogibni diplomatski spopad med Eisenhowerjevo vlado in sovjetskim blokom, zlasti glede Kore-

je. Prevladuje splošno prepričanje, da ameriška delegacija ne bo predložila nič posebnega ter da se bo držala indijskega predloga že zaradi tega, ker je jasno, da Sovjeti ne želijo končati korejske vojne in ker indijski predlog predstavlja voljo 54 držav, ki so ga odobrile.

Domenavaju tudi, da bodo prišla na dnevni red vprašanja Tunizije in Makedonije, ki jih bodo postavile arabsko-azijske države. Izrael bo pa verjetno načel vprašanje preganjanja Židov v državah sovjetskega bloka. Ni izključeno, da ne bo kdaj postavljen tudi vprašanja deaktivizacije Formoze.

Obrambna konferenca

V Rimu zasedajo te dni zunanji ministri šestih držav Evropske obrambe skupnosti. Predvsem morajo proučiti francoske dodatne predloge k protokolom sporazuma. Zdi se, da bodo v Rimu težko prišli do sporazuma, čeprav pritisko ZDA na zapadne države, da čimprej ustanovijo evropsko vojsko.

je delo konference v Atenah poteka v duhu popolnega medsebojnega razumevanja in prijateljstva. Te izjave zanikajo pisano reakcionarno gresko, ki je zadnje dan poročala, da so nastale težave s podpisom sporazuma, da je prislo do zastoja v pogajanjih itd. Takšno pisano je bilo samo javno poskus sovražnikov mirovne sodelovanja med narodi, ki je propadel ob odločni volji voditeljev treh balkanskih držav. Na Zapadu in na Vzhodu se morajo zavedati, da ne more nihče več preprečiti želje balkanskih narodov, da bi živeli v miru in prijateljstvu. Balkanski narodi hčijo biti sami gospodarji v svoji hiši in ne potrebujejo niti slabili prijateljev, niti zlonamernih posredovalcev. To so dokazali tudi razgovori v Beogradu in Atenah kakor tudi sedanji obisk jugoslovanskega državnega tajnika v Ankari.

Koroški Slovenci po volitvah

Kakor smo že v prejšnjih člankih slišali in predvidevali, se je avstrijska Socialistična stranka na nedeljskih volitvah znatno ojačala. Po dokončanih uradnih rezultatih je celo dobila po vsej Avstriji največ glasov, toda zaradi volivnega sistema je dobila v zbornici en sedež manj kakor Ljudska stranka. V parlamentu bo imela 73 poslancev.

Zelo značilno pa je, da je Socialistična stranka zmaga na Koroškem z veliko večino in je dobila v deželnem zboru 18 sedežev. Ljudska stranka, ki ji načeljuje binši nacist Steinacher, samo 11 sedežev, nacistična stranka neodvisnih 6 sedežev, kominformisti pa samo en sedež. Tudi v občinskem svetu v Celovcu je podobno razmerje sedežev kot v deželnem zboru.

Brez dvoma je treba pripisati tako visoko zmago socialistov na Koroškem odločnosti zavednih Slovencev, ki so vsi glasovali za socialiste. Zanimivo je, da krščansko-demokratska stranka, ki jo vodijo ubegli belogardisti in ki je preprečila enoten nastop vseh Slovencev, ni dobila niti enega sedeža. To je brez dvoma dokaz visoke zavesti slovenskega življa na Koroškem, ki se je organiziralo v svoji Demokratični fronti delovnega ljudstva in noče ničesar več slišati o sovražnikih nove socialistične Jugoslavije. Belogardisti, ki jih podpira Vatikan in reakcionarni del Zapada, so torej doživeli popoln poraz. Prav tako so doživeli poraz tudi kominformisti, saj so dobili samo en sedež.

Rimom. Njegov najmlajši sin Avery je prestolil v katoliško vero, kar je bilo za Dullesa največje razočaranje v njegovem življenju.

Pa poglejmo, kaj je napisala o isti stvari milanska revija »Tempo« 14. tega meseca:

»Ducas ne pripada k tistim številnim ameriškim politikom,« piše revija, »ki so že večkrat odsvetovali tako Trumanu, kot Eisenhowerju, da bi dala prednost jugoslovanskim armadam pred italijansko v obrambi Spodnje Donave, Ljubljanske kotline in Zgornjega Jadrana, če bi prišlo do ruskega napada... Trumanovi svetovalci so hoteli, da bi imela Italija na balkanskem pozorišču važen položaj, dočim so generali ameriškega glavnega štaba stalno poudarjali, da mora igrati Jugoslavija na tem področju najvažnejšo vlogo. Če bi Dulles svetoval Trumanu, bi bil zelo verjetno istega mnenja kot generali. Dal bi prednost Jugoslaviji.«

Za Italijane je to precej grena ugotovitev...

Dulles je nekje napisal, da si morajo Združene države ustvariti tako imenovano »veliko silo za represijo«, zelo glibivo, oboroženo predvsem z atomskim oružjem, z močnimi letalskimi in pomorski silami, ki bo sposobna, da bo lahko interveniral v najkrajšem času kjer koli po svetu. Vprašanje je, ali bo ta njegova ideja vplivala na sedanje strateške zamisli ameriških vojaških strokovnjakov, v prvi vrsti na škodo dosedanjih načrtov o evropski obrambi in o evropski vojski.

Bližnja bodočnost bo pokazala, ali bo Dulles uresničil vse svoje ideje in zamisli, o katerih je toliko pisal v času, ko še ni bil zunanjji minister. Morda pa je pogled na razne probleme iz visokega ministarskega položaja precej drugačen.

Ali bo v Gorici kmalu spet poseben inšpektorat s »kišto«?

Barbarski bombni atentati na slovenske kulturne ustanove v Italiji in vsa zatrevanja italijanskih vladarjev o namisljeni sreči, blagostanju ter svobodi, ki jo uživajo Slovenci v Italiji, so naleteli pri vseh naših ljudeh na ogročenje in proteste. Dokaz nam je med drugim: »Jé slabo napisano, ker sem kar vrgla na papir v treutku, ko sem brala o napadu in sem se v resnici razburilac.

Vsi primorski Slovenci smo se obnovili bombnega napada na slovensko šolo v Gorici poštano zamenili. Nihče ni mogel ravnodušno mimo tega dogodka, ker je Gorica naša, slovenska, in si ne moremo misliti, kako more biti italijanska manjšina v Gorici podlo predzračna in tako grobo napadati osnovne narodne pravice Slovencev v Italiji.

Ta dogodek nas je prepričal o trpljenju naših bratov v Italiji in nas živo popeljal v dobo, ko smo sami prestajali najrazličnejše oblike narodnega zatiranja. Ali bom morda kdaj pozabil, da sem bila za nekaj dni izključena iz šole samo zato, ker sem si upala popraviti profesorja svoj priimek po slovensko. Ali prizor, ki sem ga doživel na davčnici, ko je italijanski uradnik nahranil 60-letnega starčka, ker si je drznil plačati davke s slovenskimi besedami? Ne, nihče od nas ne bo pozabil trpljenja, ki nam ga je zadajala fašistična Italija vsak dan znova in pregašala našo narodno besedo in zavest.

Prav zato danes globoko čutimo z našimi Slovenci onstran meja naše države, kajti nihče od nas si ne želi živeti pod italijanskim kapitalističnim kopitom. Kdo pa more mirno živeti v državi, kjer z bombami napadajo slovensko kulturno ustanovo? Kdo ne bi s strahom pričakoval, da ga spet odnesne na zloglasno »kišto«, katere sedež bo morda prav kmalu v Gorici? In kdo ne bi s strahom pričakoval, da ga spet postavi pred sodišče samo zato, ker je Slovenec?

Dogodek z bombo v Gorici se je odigral prav v času, ko poteka desetlet, od kater je policijski inšpektor v Trstu uvedel srednjeveški način mučenja ian sem takrat prvič okusil to zločinsko končino. Prav zato sem se ob tem bombnem atentatu tako zamislila.

Spornila sem se tudi naslednjega dogodka: Pred dvema letoma je prišel k meni človek iz moje vasi, ki je pričeval, da je doma (v Italiji) srečal orožnika, ki me je nekoč aretiral, odvedel v klet in na ukaz Collotija prisostvoval mučenju v »kišti«. Po tem računalu mi je sporočil, da ne bo tistega prizora nikoli pozabil in da me prosi oproščenja, ker se temu ukazu ni upal upreti. A to je bil gledalec, ki se ga nisem niti spomnila. Ob tem pričevovanju pa me je presunula spoznanje, da so v italijanskem narodu vendarle tudi poštenjaki. Obenem pa sem pomisnila, kje so danes te poštene italijanske množice, da bi preprečile narodnozgodno zatiranje Slovencev? Ali so tudi one spet

tako zaslužene da si ne upajo spreverovati in da se ne upajo upreti?

Omenjeni orožnik se je opravil, čeprav me ni mislil. Kje pa so tisti, ki so me mislili po več ur skupaj v »kišti«? Vemo, kje so! V Italiji se sklajojo, po našem slovenskem ozemljju, organizirajo bombne napade, pred sodiščem postavljajo borce iz NOB. Zato lahko upravičeno trdim, da je današnja Italija do pičice enaka tisti, ki je bila pred vojno, oziroma se pred kapitulacijo. Prav zato pa tudi opravijo trepetamo za naše brate, ki so krivčno odigrani od svoje domovine. M.K.

Italiani ne zamude prav nobene priložnosti visokih obiskov v Rimu, da ne bi moledovali za meosvobojena ozemlja.

Hej, stric, samo Trst, Zader, Pulj, Boko...

John Foster Dulles ustvarjalec ameriške zunanje politike

John Foster Dulles, novega ameriškega zunanjega ministra, so imenovali, še predno je nastopil novo visoko funkcijo v Eisenhowervi vladi, »ustvarjalec ameriške zunanje politike na Dalnjem vzhodu.«

ko te v današnjem svetu pomembne države, čeprav njegova stranka ni bila na vladu. Sedaj, ko ima v rokah vodstvo ameriške zunanje politike, ga mnogi upravičeno imenujejo ustvarjaleca te politike. To tem

go let je bil član uprave kakih dvajsetih nemških podjetij, ki so bila pod vplivom ameriškega kapitala. Dulles je bogat človek. V New Yorku ima v 91. ulici hišo. Na deželi ima vilo. Je posestnik jahte, štiri avtomobilov in ima celo svoj lastni otok na jezeru Ontario.

Njegov smisel za »business« — kupčijo — ga ne moti, da ne bi bil velik kristjan. Od leta 1941 je predsednik zelo vplivne protestantske organizacije »Federal Council of Churches«.

Iz dobe njegovih dobrih zvez z Nemčijo — to je bilo v času, ko je bil nacizem že na oblasti — obstojajo podatki, iz katerih je razvidno, da je bil Dulles občudovalec »dinamike« Nemčije in Italije in to tudi še leta 1939, ko se je začela druga svetovna vojna. Takrat je govoril, da ne bodo Nemčija, Italija in Japonska nikoli napadle Amerike, in je smatral ameriško vmešavanje v vojno kot »nasprotovanje statičnih sil dinamičnim«.

Dulles smatra za potrebno, da prevzame Amerika pobudo v hladni vojni in da tolč Sovjeti na njihovem lastnem terenu. V tej zvezi je znana njegova ideja, da je treba delati — seveda le z mirnimi sredstvi — na tem, da bi Sovjeti zapustili dežele takojmenovanih ljudskih demokracij. Do Evrope pa je treba voditi politiko pritiska, da pride čimprej do združitve zapadno-evropskih držav. Kar se tiče Italije, so zanimivi zaključki milanskega tehnika »Europe« 3. decembra leta 1950.

»Položaj Italije v novi ameriški politiki Fostera Dullesa«, je pisal »Europe« »je odvisen od prednosti, ki jih bodo dajali Amerikanici Nemčiji ter od psihološke važnosti Titove Jugoslavije... Dulles ceni De Gasperija, imel pa je neprilike z

Tako so sprejeli Dullesa v Evropi

Znano je, da je predsednik Truman svoj čas usvojil večji del njegovih zamisli za sklenitev miru z Japonsko. Največjo pozornost so vzbudile lani njegove zahteve, da najda Amerika v svoji zunanjji politiki prednost Aziji pred Evropo. Kot vidimo, je Dulles, še predno je postal zunanjji minister, vplival na politi-

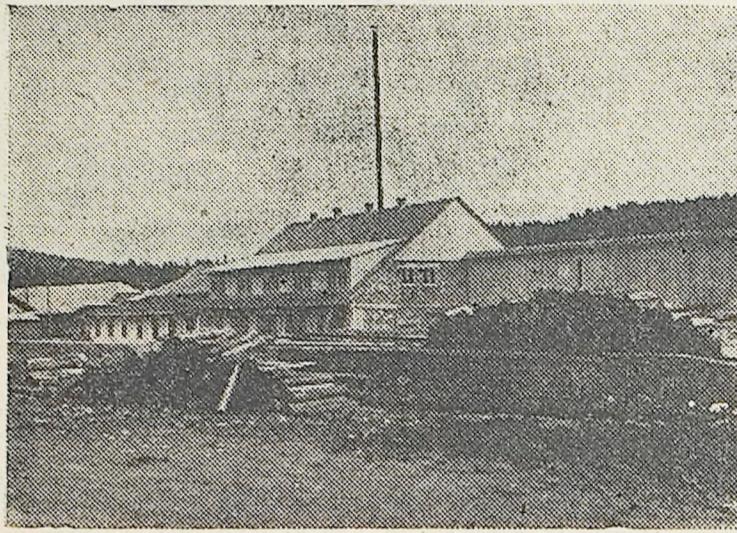
Tako so sprejeli Dullesa v Evropi

Naloge občinskih ljudskih odborov v postojnskem okraju

Občinski ljudski odbori bodo imeli v svoji mandatni dobi mnogo posla in dela za gospodarski, komunalni in kulturni dvig dejavnosti na občinah. Mnoga odbornikov v občinah postojanskega okraja je, ki so na novo izvoljeni, nekaj pa tudi novih predsednikov občinskih ljudskih odborov, ki so sedaj izvoljeni prvič kot predsedniki.

Ce bodo hoteli občinski ljudski odborniki v redu izvrševati svojo dolžnost, se bodo pač morali z lju-

in pravice članov raznih svetov in komisij, ki so pri občinskih odborih. V svetih in komisijah, ki jih vodijo izvoljeni odborniki, morajo biti najbolj aktiven, politično in gospodarsko razgledani državljanji in državljanke iz območja občine. Gospodarski sveti pri občinskih ljudskih odborih imajo izredno važno nalogu proučevati gospodarska uprašanja in izdelovati predloge in jih stavljalni občinskemu ljudskemu odboru na seje, da razpravlja o njih.

Važna gospodarska panoga v postojnskem okraju je lesna industrija.

beznijo in s treno razsodnostjo oprijeti dela v ljudskih odborih, raznih svetih in komisijah.

Med zelo važno vprašanje ljudski odbornikov spada brez dvoma poznavanje zakonitosti in to predvsem poznavanje zakonov o občinskih ljudskih odborih, kajti, če bodo občinski ljudski odborniki dobro poznali zakon o občinskih ljudskih odborih, bodo v prvi vrsti seznanjeni, kako široke in velike kompetence imajo občinski ljudski odbori. Z dobrim poznavanjem zakona o občinskih ljudskih odborih, bodo pa tudi seznanjeni, kakšna dejavnost in kakšna vprašanja razpravlja v resu občinski ljudski odbor.

V zavesti nekaterih odbornikov je vedno živi stara miselnost, češ, to in to bo pa naredil okrajnji ljudski odbor. Pri tem je potrebno omeniti, da nekateri odborniki, ki so delali v odborih, ko so bili še bivši krajenvi ljudski odbori, se ne morejo iznenaditi, da so jih v dobi odkopov, obveznosti in oddaj drug za drugim preprečevali in jih tudi celo komandirali voljeni ljudje iz okraja, ali pa tudi razni referenti iz okrajnega aparata. Občinski odborniki bi morali tudi ločiti, kdo je uslužbenec na okraju — to se pravi v aparatu in kdo je voljen odbornik okrajnega ljudskega odbora. Važna vprašanja, ki jih morajo spoznati odborniki občinskih ljudskih odborov, so naloge

Napake naše trgovske mreže

Malo papirja je bilo popisanega o delu trgovske inšpekcije, pač čeprav le ta deluje na enem največjih sektorjev družbene dejavnosti. Krateko rečeno: »Trgovinska inšpekcija izvaja zakonitost v trgovini in gostinstvu«. Ni naš namen v tem članku podrobnejše razpravljati o delu trgovske inšpekcije, prihramimo to za drugič, moramo pa osvetiliti nekatere napake in škodljive pojave, ki so se zadnji čas pojavili pri trgovski in gostinske mreži. Upoštevajoč izredne politične in ekonomsko pogojne v okraju Koper, je Gospodarski svet Vlade FLRJ dovolil za Koper in Buje nižje uvozne faktorje zaradi česa so nekateri artikli široke potrošnje, kakov tudi artikli, ki so nujni za napreddek kmetijstva, relativno cenejni. To razliko v cenah pri nas in izven naših okrajev so nekatera podjetja, ki se bavijo s trgovinsko aktivnostjo, izkoristila ter hotela na ta račun nelojalno doseči plan prometa in preko tega plačni fond. Če vemo, da so ta podjetja pri tem oškodovala narodni dohodek za več sto tisoč din, je takšen način trgovanja nedopusten ter po splošnem delu kazenskega zakonika kazniv.

Poglejmo nekaj primerov:

Kmetijstvo igra izredno važno vlogo v narodnem dohodku našega okraja. Zaradi tega je kmetijstvo od ljudske oblasti tudi stimulirano. Natančno je, da so oblike stimulacije različne, sigurno pa spada med njе tudi zmicanje cen artiklov, ki so za razpredno kmetijstvo nujno potrebni. Med te artikle spada tudi žveplje. Cena žvepla v okraju Koper-Buje je 55—60 din za kilogram, dočim znaša cena izven omnenjih okrajev 100—120 din za kilogram. Torej znaša absolutna razlika, vzemimo povprečje, cca din 53 pri kilogramu. Nedvomno lepa prilika za zasluzek, ali vsaj nelojalno ostvaritev plana prometa. To razliko v cenah je izkoristila Kmetijska zadruga žveplja po ceni 60 din za kilogram. Napravimo kralko kalkulacijo: izkupiček za prodano žveplja znaša 450.000.— din, podjetja izven omnenjih okrajev ga bodo prodala po ceni, vzemimo srednje, din 110.— za kilogram, kar znaša 825.000.— din. Sledi, da so

se nobeden ne zgane. Prav tako občinski ljudski odbor oz. gospodarski svet v Jelšanah bi moral razpravljati in sklepati, kdaj bodo popravili občinska poslopja in osnovno ljudsko šolo, ki razpada. In tudi kaj bodo pokrenili z zaniknimi posestniki, ki ne osnažijo svojih sadovnjakov. V občini Nova vas bodo morali tudi razpravljati, kdaj in kako bodo sezidali svoj prostveni dom, za katerega so temelji že postavljeni, kjer se bodo shajale razne družbene organizacije. Tudi gospodarski svet pri občinskem ljudskem odboru Prem bo moral razpravljati, kako bo z občinsko stavbo, ki je v zaniknem stanju. Gospodarski svet pri postojnski občini bo pa predvsem razpravljati o vprašanju začetne gradnje vodovoda, ki je najbolj pereč v mestu Postojna, o vprašanju gradnje stanovanjskih hiš, ker je stanovanjsko vprašanje v Postojni izredno pereče. Gospodarski svet bo moral v občinskem ljudskem odboru Begunje rešiti vprašanje gradnje šole in druge gospodarske dejavnosti na območju občine. Saj je znano dejstvo, da spadajo kmetije na območju begunjske občine v tisto vrsto, ki imajo še največje lesne mase v gozdu — saj ima baje — KZ v Begunjah 19 milijonov dobička v letu 1952 in bo lahko mnogo pripomogla k komunalni dejavnosti občine same.

Ne mislim pri tem na dolgo in široko popisovati — razlagati naloge in dolžnosti dela gospodarskih svetov pri občinskih ljudskih odborih. Dejstvo pa je, da bodo gospodarski svet pri občinskih ljudskih odborih morali proučevati vse gospodarska vprašanja in temeljito izdelati predloge in jih stavljalni občinskim ljudskim odborom v reševanje in sklepanje. Razumljivo pa je pri tem, da bodo morali predvsem poiskati vse lastne finančne vire, ki bi zadostovali gospodarskim ukrepom občine. S skrajnim varčevanjem pa uporabljati finančna sredstva, ki bodo odobrena od okrajne skupščine in se bodo uporabljala kot investicijski krediti.

MATEVŽ HACE
(Konec prihodnjic)

Z mestne frontne konference v Kopru FRONTNE ORGANIZACIJE

ne smejo čakati samo na direktive od zgoraj

V soboto je bila v Kopru občinska konferenca mestne frontne organizacije, ki se je udeležilo 70 izvoljenih delegatov osnovnih frontnih organizacij. Konferenci je prisostvoval tudi t. Julij Beltram.

Tajnik mestne fronte organizacije Matev Škočir je v svojem referatu najprej orisal zgodovinsko vlogo OF v osvobodilnem boju in po osvoboditvi ter analiziral vročke, ki so priveli do predloga za preimenovanje fronte v Socialistično zvezo delovnega ljudstva. Ta predlog je pozdravilo tudi prebivalstvo Kopra z velikim odobravanjem.

Nato je tajnik mestne organizacije govoril o nekaterih pomembnostih v delu osnovnih organizacij. Poudaril je, da je treba po bazah razviti širšo aktivnost in ne samo čakati na direktive od zgoraj. Vse naloge ne smejo ležati samo na ramenih sekretarjev in predsednikov, temveč morajo obdurom pomagati vsi člani. Izkušnje množičnih predvolilnih sestankov so pokazale, da so tiste baze, ki so opustile prejšnji način dela, dosegle že lepe uspehe. Predvsem velja to za VIII. in IX. bazo.

Na bazah se tudi premalo diskutira o tem, kdo je vreden nositi častni naziv člana Fronte. Polhvale vreden je primer na V. bazi, kjer so vzel člansko izkaznico učiteljem Bruno in Lidijsi Stradi, ki sta priznala, da sta prejemala razen svoje plače še eno plačilo v Trstu. Zakaj dobivajo nekateri učitelji in profesorji italijanskih šol še eno plačilo v Trstu, je jasno.

Tovariš Škočir je zatem dejal, da se nekatere osnovne organizacije ne sestajajo, oziroma so njihovi sestanki povsem formalni. Tudi pobiranje članarine je zelo neredno. Osnovne organizacije se premalo zanimajo tudi za delo strelskih skupin in je razen na III. in IV. bazi za to povsod premalo zanimanja. Ob zaključku je tajnik mestne organizacije omenil še lepe uspehe, ki so jih dosegle front-

ne organizacije lani, predvsem organizacijo spontanih demonstracij proti sklepom Jondonške konference.

V diskusiji so delegati razpravljali o preimenovanju Fronte in poudarili, da ne gre tu samo za spremembo imena, temveč predvsem za spremembo vsebine dela. V prihodnje bodo osnovne organizacije aktivneje dela pri prirejanju tečajev o protiletalski zaščiti in prvi pomoči, pri ustanavljanju strelskih skupin, predvsem pa pri utrjevanju socialistične zavesti članov. Izvolili so tudi 4 člane za IV. kongres OF Slovenije, in sicer Julija Beltrama, Leopolda Cahartijo, Giuseppe Borisiha in Ersilio Benusia.

Ob koncu so delegati sprejeli z velikim odobravanjem pozdravno brzjavko IV. kongresu LF Jugoslavije ter protestno rezolucijo proti obsodbi partizan Grudna in Pertota, ki so jo poslali tajništvu za zunanje zadeve v Beogradu.

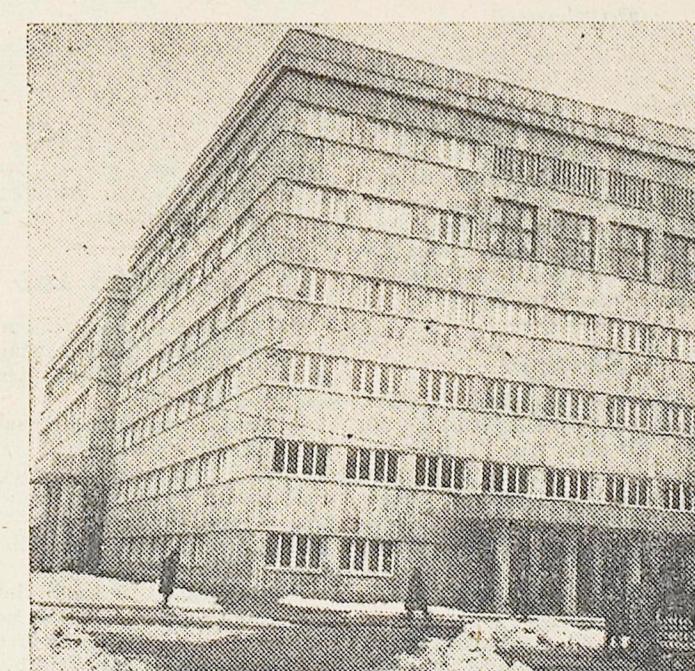
Občinska frontna konferenca Koper - okolica

V nedeljo je bila v Kopru občinska frontna konferenca Koper-okolica, kateri se je udeležilo 39 delegatov. Večjo število delegatov je bilo neupravičeno odstotnih, kar nedvomno kaže, da se ti delegati ne zavedajo svojih odgovornosti do frontov.

O vlogi Fronte kot množične politične organizacije in o njeni borbi za socialistični idejni vodstvo je govoril tajnik občinskega odbora Anton Brajnik. Po njenem referatu so delegati kritično pregledali delo organizacije v zadnjih mesecih in sprejeli več sklepov za prihodnje delo. V diskusiji so med drugim ugotovili, da se žene še danes ponokod zapostavljene in da ob raznih volitvah ni dovolj žena na kandidatnih listah. Sklenili so, da bo frontna organizacija mudila letos izdatnejšo pomoč ženam pri pripravah za proslavo 8. marca. Glede elektrifikacije Sv. Tomaža so delegati menili, da je nemogoče vse vasi v občini naenkrat elektrificirati, ker primanjkuje instalacijski in drugi material, da pa bo v bližnji prihodnosti tudi ta vas prišla na vrsto. Za to vas so tudi dejali, da bo treba čimprej najti prostor za sestanke, sicer bo delo osnovne frontne organizacije težko napredovalo. Kritizirali so tudi delo osnovne organizacije v Manžanu, ki je pasivna in ne zna poiskati načina za aktivizacijo članov. Nekatere delegati so menili, da bo potrebno v frontnih organizacijah večjega zanimanja za strelske akcije in za tečaje za prvo pomoč.

S konferenco so poslali pozdravno brzjavko IV. kongresu Ljudske fronte v Beograd, v kateri so med drugim dejali: »Obljubljamo vam, da se bomo še naprej borili za uresničitev ciljev Zveze komunistov Jugoslavije in za dokončno združitev z našo domovino Jugoslavijo, v kateri vidimo jamstvo za nadaljnji razvoj socializma, blagostanja, nacionalne enakopravnosti.«

Na konferenci so izvolili tudi tri deleža za kongres OF Slovenije, ki bo marca v Ljubljani, in sicer Katrino Veharjevo, Antona Brajnika in dr. Staneta Kovačiča.

Nova stavba telekomunikacij v Ljubljani.

Postojna je proslavila začetek IV. kongresa

V soboto zvečer so se v kino-dvorani zbrali Postojnčani, da dostoju proslave začetek IV. kongresa Ljudske fronte Jugoslavije. Govoril je o pomenu kongresa in novem obdobju dela Ljudske fronte, ki se bo zanašel prej imenovala Socialistična zveza delovnih ljudi Jugoslavije, član okrajnega odbora OF sodnik Lokovsek. Višješolski postojnske gimnazije so recitarili nekaj borbenih sestavkov, pevski zbor ŠKUD je zapel dve pesmi, nato pa so ob burni alkamaciji poslali kongresu največji uspehi. Telegrama so poslale tudi druge množične organizacije in delovni kolektivi večjih podjetij.

— r —

Lepi uspehi turizma v Bovcu

Turizem je za bovško občino važnega gospodarskega pomena. Temu posveča občina primerno pažnjo. Že lani so v tem pogledu dosegli lepe uspehe. Dogradili so hotel »Planika« v Trenti, adaptirali pa hotel »Orel« v Trenti in »Grintavec« v Bovcu. Preuredili so tudi več drugih gostinskih obratov.

Za nadaljnji razvoj turizma je predvidena gradnja visečega mostu nad slapom Boke pri Zagri, poletno letovišče v Logu pod Mangartom, kopališče v Čezsoči in uredebitv dreveredov ter povečanje mestnega parka. Predvidenih je še več manjših del. Za kar je določenih 5.000.000 din.

za kar je določenih 5.000.000 din.

Izkončila Kmetijska zadruga žveplja po ceni 60 din za kilogram. Napravimo kralko kalkulacijo: izkupiček za prodano žveplja znaša 450.000.— din, podjetja izven omnenjih okrajev ga bodo prodala po ceni, vzemimo srednje, din 110.— za kilogram, kar znaša 825.000.— din. Sledi, da so

Navedli smo tri primere nedovoljene trgovine, kaže pa se tendenca tudi ostaših podjetij k takemu načinu trgovanja. Sporočamo jim samo,

do Jadrana

Iz Divače in okolice

HRASTI V PARKU V NEVARNOSTI, OBISK FRANCOZOV V SKOCJANSKI JAMI IN KAZIPOTI, DOBRE RODOVNISKE KRAVE IN SE KAJ...

Ze lani sem opazil, da so na dvojših nekaterih vil začeli sekati hraste, ki so krasili Divačo, da bi potem lahko sejali solato. To nikakor ni prav, ker je to nekak načrni park. Kaj bi na to dejali v Ljubljani vsi ljubitelji narave, če bi nekdo začel meni niti tebi niti sekati v Tivoliju? V Sežani so bili prav tako začeli, pa jim je oblast takoj stopila na prste. Ljudje se zgražajo nad takim početjem in vprašujejo, kaj misli oblast v Divači. Dobil se je kmet, ki je to dešlo zagovarjal, češ da hrast ne spada v vrt.

Pred tednom je imel sejo odbor kmetijske zadruge in je obravnaval zelo pereče vprašanje: plemenilne postaje. Odkar se je razšla obdelovalna zadruga, se je okužil še zadnji zdravi bik in je bilo vsako zdravljenje zamant. Ostali smo tako brez plemenjakov, kar je zelo velika gospodarska škoda. Vprašanje bo treba čimprej rešiti tako ali tako. Nekateri so svetovali, da bi dobili družino, ki bi sprejela v oskrbo dva bika in merjasca. Na seji smo razpravljali tudi o izvolitvi komisije, ki bi skrbela za narodno imovino.

V soboto so naložili v Divači štiri vagone rodovniških krav in juhic siviorave barve iz Lokve in okolice Divače. Odpeljali so jih na državno posestvo v Kočevje. Marsikateri kmet si bo s tem opomogel, tudi če bo novano kupil živino, mu bo še ostal kak tisočak za domače potrebe. Okrajni referent za selekcijo živine tov. Likar je povedal, da bo odbor živilnike vse pri pridaji živine odtrgal po 1% za vzdrževanje molznih kontrolorjev, ki so jih vpeljali že po vsej Sloveniji. Obstojači so tudi v sežanskem okraju, pa so zaradi pomanjkanja denarnih sredstev prenehali delati.

K temu je pripomnil, da bi se vršila kontrola mleka za vse krave, tudi nerodovniške. Važno bi tudi bilo, da bi se na okraju zganili in dočeli mleku primerno ceno, ker je še do nedavnega bila od 10 do 12 din, medtem ko je kg otrobov 20 din kar se nikakor ne ujema. Po vseh drugih okrajih je mleko od 18 din naprej, le mi na Krasu smo v tem oziru tako prikrajšani.

Pred dnevi so obiskali Skocjansko jamo Tržačani. Strmeli so v temne prepade, kamor se med bobnenjem izgubljojo vode razjarjenega Timava. Občudovali so krasote tega naravnega bogastva. Kako bi jama pridobilna na lepoti, če bi bila elektrofificirana, kot je Postojnska!

Se nekaj o kažpotih za Jamo. To varis Janko mi je pripovedoval, kako je nedolgo tega dobil na križišču v Divači lep avto, katerega potniksi so vprašali ljudi v nekem tujem jeziku, kje je jama. Malo pred drugim križiščem ga je isti avto prehitel. Potniksi so izstopili in se ozirali po kažpotih. Ko vidi, da so v zadregi, pristopi in vpraša v slovenščini, kaj bi radi. Ker niso razumeli, ponovi vprašanje in v italijanščini. Neka gospa mu olajšana odgovori:

»Za vse od Postojne sem vprašujemo za pot v Skocjansko jamo in

Pogled na Idrijo.

O PRIPRAVAH NA POPIS PREBIVALSTVA V SEŽANSKEM OKRAJU

Priprave na popis prebivalstva, ki bo 31. marca letos, so v sežanskem okraju v polnem razmahu. Postavljene so že okrajne in občinske popisne komisije, ki imajo nalogi skrbeti za pravilno organizacijo in uspešno izvedbo popisa. Okrajna popisna komisija si je na svoji seji postavila načrt dela v zvezi s pripravami na popis ter je že imela prvo instruktažo občinskih popisnih komisij. Te so tudi sestale v teh dneh in razpravljale o določitvi popisnih okolišev ter o izbiri popisovalcev.

Predvidoma bo področje okraja obsegalo 309 popisnih okolišev, popisovalcev pa bo skupno okrog 165, tako da bo odpadlo na vsakega popisovalca povprečno po 50 gospodinjstev oz. po 200 prebivalcev. Popisni okoliš bo vsak zaselek ali naselje, ki ima do 50 gospodinjstev ali manj, pa čeprav samo 2 ali 3. Vasi, ki imajo več kot 50 gospodinjstev, bodo sestavljale dva ali več popisnih okolišev. Popisni okoliš ne sme v nobenem primeru sekati katastarske občine, zato bodo naselja, ki leže na dveh ali več k. o., tvorila ločen popisni okoliš za vsak tisti del vasi, ki leži na različni k. o.

Da se omogoči pravilno določitev popisnih okolišev, je okrajni statistični urad dal izdelati karte občin v merilu 1:25.000, medtem ko je republiški Zavod za statistiko in evidenco izdelal skice občin v merilu 1:10.000. V te skice vnašajo sedaj občinske popisne komisije posamezne hiše z označbo njihovih hišnih številk in numeracijskih mej posameznih naselij. Obenem označujejo na teh skicah popisne okoliše, kasnejše bodo na tej osnovi izdelane za potrebe popisovalcev posebno skico za vsak posamezen popisni okoliš. S tem bo popisovalcem zelo olajšano delo, obenem pa bo zagotovljeno, da bo popis zajel prav vsako bivališče ozi-

roma prebivalca. To je zelo važno in so zato že lani poleti občine pristopile k ureditvi nove, enotne hišne numeracije oziroma k izpopolnitvi stare. Konec preteklega leta pa je izvršen popis vseh naselij. Po tem popisu imamo v sežanskem okraju 225 naselij in 32 zaselkov oziroma samono-

ka sposobne delovne sile v razne industrijske centre na 31.701. Popis dne 31. marca bo povedal, kdo so te cenitne točne.

Novi popis se tudi po vsebini razlikuje od zadnjega. Medtem ko je popis iz leta 1948 bil kratek in skoraj ni zajemal gospodarskih podatkov, bomo z novim popisom dobili podrobne podatke o naravnih, socialnih, ekonomskih in kulturnih strukturah prebivalstva. Novost pri tem popisu je tudi vprašanje o odnosu posameznika do vere. Za odgovor na to vprašanje se ne postavlja kriterij, ali je nekdo vpisan v knjige določene veroizpovedi oziroma konkretno, ali je bil krščen ali ne, marveč je pri tem odločilno osebno prepričanje posameznika oziroma njegov odnos do te veroizpovedi. Osebe, ki se po prepričanju čutijo pripadniki določene veroizpovedi, bodo to navedle, a osebe, ki nimajo verskega prepričanja, bodo zapisale obrez vere. Statistično spremščanje podatkov o pripadnikih posameznih veroizpovedi je tudi važno, ker nam pokaže, ali se posamezna veroizpoved širi oziroma ali upada.

Prav tako je v novem popisu dolonneje postavljeno vprašanje narodnosti, materinega jezika itd. Gleda na gospodarski sestav bodo posebej izkazane gospodarsko aktivne in posebej vdruževane osebe, osebe z lastnimi dohodki, kakor so invalidi ter upokojenci itd.

IZ VSEGA ZGORAJ NAMEDENEGA JE RAZVIDNO, KAKO OBSEŽNA IN VAŽNA AKCIJA JE POPIS PREBIVALSTVA. POPIS BO TER-

Nad sto let stara kolona v Dolu pri Hrastovljah

stojnih zgradb z lastnim krajevnim imenom, skupno torej 307 vasi.

Za novo hišno numeracijo, ki bo uvedena po popisu prebivalcev, je že naročenih 7790 novih tablic za hišne številke (bene številke na rdečem polju z napisom imena vasi) ter 398 vladnih izhodnih tabel za naselja in zaselke.

V okviru priprav za popis prebivalstva so bile izvršene tudi nekatere sprememb zakona o razdelitvi LRS na mesta, okraje in občine z dne 19. aprila 1952. Za naselja so bile proglašene vasi Kortine, Bočaji, Kozlovici, Poletiči, Popetre, Trsek, Zabavlj, Dol pri Vojljah, Majeni Tabor, Dolanci in Kodreti. Naselje Sukljani pa je združeno kot zaselek z naseljem Butari, prev tako je zaselek Skiblje združen z naseljem Lipica. Obenem so s pristavki dopolnjena imena takih naselij, ki imajo v okraju enako se glaseča imena in sicer: Brezovica pri Komnu, Brezovica pri Povirju, Dol pri Hrastovljah, Gabrovica pri Črnem kalu, Gradišče pri Divači, Gradišče pri Materiji, Gradišče pri Stjaku, Klanec pri Kozini, Klanec pri Komnu, Poljane pri Podgradu, Poljane pri Stjaku, Tublje pri Herpeljah in Tublje pri Komnu.

Popis bo še po stari sedanjih numeracijah, razen pri na novo proglašenih naseljih in tistih, ki so bila združena, ker dobijo ta še pred popisom novo hišno numeracijo.

Predstojec popisa je drugi popis prebivalstva v FLRJ po osvoboditvi. Prvi je namreč bil leta 1948. Popis se izvaja v modernih državah običajno vsakih deset let. V stari Jugoslaviji je bil popis prebivalstva v letu 1921 in 1931, medtem ko je popis, predviden za leto 1941, zaradi vojne odpadel. Na Primorskem pa smo pod Italijo imeli popis prebivalstva leta 1922, 1929 in 1939. Podatkov teh popisov nismo pri rokah, pa tudi če bi jih imeli, bi njihova uporabnost glede na kasnejše številne upravno teritorialne spremembe bila omejena. Celo podatki popisa iz leta 1948 ne morejo zaradi velikih sprememb v socialno ekonomski sestavi prebivalstva iz leta 1948 steje območje današnjega sežanskogorajca v 7170 gospodinjstvih skupno 33.247 prebivalcev, od tega je 16.149 moških in 17.098 žensk. Na vsakih 1000 moških je torej 1059 žensk. Dejansko pa je danes skupno število prebivalstva v okraju znatno večje in je po cenitvah okrajnega statističnega urada padlo zaradi ocenjenimi podatki.

Po podatkih popisa prebivalstva iz leta 1948 steje območje današnjega sežanskogorajca v 7170 gospodinjstvih skupno 33.247 prebivalcev, od tega je 16.149 moških in 17.098 žensk. Na vsakih 1000 moških je torej 1059 žensk. Dejansko pa je danes skupno število prebivalstva v okraju znatno večje in je po cenitvah okrajnega statističnega urada padlo zaradi ocenjenimi podatki.

Če se bomo tega držali, bo rezultat popisa nedvomno uspešen, ker bo dal točne in zanesljive podatke, ki bodo vsebinsko koristili tako organom ljudske oblasti in drž. uprave, kakor tudi vsem prebivalstvu, ker bo možno iz njegovih podatkov izdelati razne analize, ki so potrebne za nadaljnji napredok in razvoj naše socialistične stvarnosti in za boljšo bodočnost vseh nas.

Ciril Kobal

GOJENCI IN USLUŽBENCI ELEKTROGOSPODARSKE ŠOLE ZA POMOČ HOLANDIJI

Gojenci internata Elektrogospodarske šole so z velikim zanimanjem in sočitjem spremščajo časopisne vesti o ljudi elementarni nesreči, ki je zadevala Holandijo. Odločili so se, da po svojih močeh zberejo nekaj denarja in ga nakažejo kot pomoč. Zbrali so 1.024 din. Zavedajoč se, da to pri takoj veliki nesreči ni veliko, pričakujejo pa, da bodo njihovo plemeni-

to dejanje posnemale tudi ostale mladinske organizacije, ki bodo sposobne, če se bodo odzvale, zbrati vso to, ki bo mladini v čast, a prizadeti v pomoč. Poleg gojencev so zbrali tudi uslužbenici internata 700 din, tako da znaša skupen znesek 1.724 dinarjev. Znesek so nakazali Svetu za znanost in kulturo LRS s prošnjo, naj ga prištejejo k ostalim zbirkam.

Iz našega prosvetnega življenja

Večer baletnih plesov in glasbe v Postojni

Prejšnji četrtek je SKUD »Stane Semeč« — Dakič iz Postojne priredil v prostorih Kulturnega doma večer baletnih plesov in glasbe. Pred polno zasedeno dvorano je marljiva folklorna skupina predvajala nekaj posrečenih baletnih točk, ki so navdušile zbrane gledalce. Prireditelji so dokazali, kaj zmore uporno in pozitivno delo, ki je bilo res vredno, da so ga gledalci nagradili z aplavzom.

Igral je orkester SKUD pod vodstvom stalnega dirigenta Hinka Paternosta, ki si je komaj opomogel po zadnji bolezni. Orkester je tudi dobro izpolnil svojo naloge in je tako malo popravil napako, da se je na svoji pustni zabavi šel plesno godbo in s tem skoraj zapravil simpatije, ki jih do društva goje Postojčani.

od umetnih pesmi pa je najlepše izvenela Preglejava »Slovenska zemlja«. V moškem zboru je prišla do izraza Simonitijeva »Bolen mi leži v dalmatinški narodna »Plovi, plovi, duboko je more«. Ženski zbor je zapel tri narodne v harmonizaciji Cirila Pregla, od teh sta najbolj ugajali »Venite, rožice moje« in »Stirje fantje«. Mešani zbor je nazadnje odpel nekaj narodnih. Od domačega poeta Slavka Turka so recitali »Komen«, »Grenki spomine« in »Mi smo Kraščevi veselci«.

Na prireditvi je bilo veliko ljudi, tudi če je močna burja prekinila električni tok, da smo ostali brez luči. Peveci so nastopili s svečami v rokah, kar je bilo prireditvi tisti strahotni značaj daljne groze, ko je pred devetimi leti gorela vas. Zvezčer je bila prosta zabava s plesom.

F.Z.

Ljudska univerza v Postojni v letu 1952

Labko rečemo, da je bilo leto 1952 šele rojstno leto za LU v postojnskem okraju, saj je šele to leto pokazalo, česa je zmožna in dokazala, da more uspešno opravljati svoje poslanstvo.

Vseh LU je bilo šest: Postojna, Pivka, Rakek, Cerknica, Stari trg in Prestranek.

Na 154 predavanjih je bilo 6468 poslušalcev; bilo je 25 ekonomsko političnih predavanj, 82 poljudno znanstvenih, 17 zdravstvenih in 30 ostalih.

Tečaji so bili: za angleščino 2, za francoščino 1 in za italijanščino 1.

ili —

Uspela kulturna prireditev v Krkavčah

Preteklo nedeljo so se Krkavčani spet izkazali z igro »Vozel«. Že ob 4. uri popoldne je bila dvorana načito polna, da so morali nekateri celo ostati zunaj. Pred začetkom je učitelj Milan Marušič na kratko obrazložil namen prireditve in povedal vsebino igre.

Okusno urejen oder z novimi kuflisami je vzbudil pri gledalcih veliko pozornost. Najprej je plesna skupina med plesom zapela venček narodnih pesmi ob spremljavi harmonike. Nato je sledila igra, ki je v svojih komičnih zapletljajih prevzela občinstvo, da je igri povsem sledilo in jo tudi razumelo, kar dokazuje navdušeno ploskanje.

Igralec so se v prvem dejanju že nekoliko opletali zaradi trem, ki so se je pa že v drugem dejanju populoma iznebili in dobro zaigrali. Ranka je dokazala, da se lahko razvije v dobro igralko, čeprav je prvič nastopila. Tudi drugi v vlogah očeta Matre, Stevana, Periša in matere Marte so dobro odigrali svoje vloge.

Krkavčani so bili zelo zadovoljni s

prireditvijo. Prosvetno društvo namrava s to igro gostovati tudi v sedanjih vseh.

V.P.

Literarni večer slovenskih dijakov v Trstu

V soboto zvečer so priredili tržaški dijaki v Gregorčičevi dvorani literarni večer, ki se je ob navzočnosti Koprčanov in Goričanov spremenil v odločeno manifestacijo zamejskih Slovencev. Številnemu občinstvu se je predstavilo devet pesnikov in pisateljev, ki jih po večini že poznamo in dijaških glasil, a smo bili vendar zadovoljni, da so prišli na dan z živo, neposredno besedo.

Mladi umetniki niso pokazali e-notnega idejnega ali umetnostnega obraza — verjetno to tudi ni bil njihov namen, čutiti pa je bilo, kako iz vseh in vsega diha globoko zanimanje za našo besedo in z njim ljubezen do slovenstva. Marsikdo ubira šele prve korake, prisluškuje literarnim vzorom, ta in oni že samostojno gleda svet okoli sebe in ga ocenjuje. Posebno pozornost je zbučila Tržačanka Vijočica Fonda, ki je res še nekoliko dolgovezna, a odkriva pravi pripovedni talent.

Zanimivo je ugotoviti razloček med nastopajočimi: Tržačani in Goričani so miselnno vezani, svet jih ne zanima, vrte se v ozkem krogu šolskega življenja, ki ga burijo in zapletajo le petošolska ljubezen ter spomini na starše, sorodnike in vzgojitelje. So pa jezikovno uglajeni in pri nastopu dokaj odločni. Dijaki koprške gimnazije pa so se predstavili boječe, da, tipajo in živčno, kot da jih je sram. Začetno ne-samostojnost pri nastopu je dopolnila še recitatorska nepriravljenosť. Dela, ki so jih brali, in ki so bila tako vsebinsko kakor stilno sicer dobra, so izvenela v prazno; le posamezniki so s trenutno prisotnostjo duha reševali kolektiv. Ta neuspešni poskus naj jim bo zato v opomin, da sta površnost in neodločnost pri taki stvari škodljiva, dvakrat škodljivo pa — petelinスト.

Nov jugoslovanski film „V NEVIHTI“

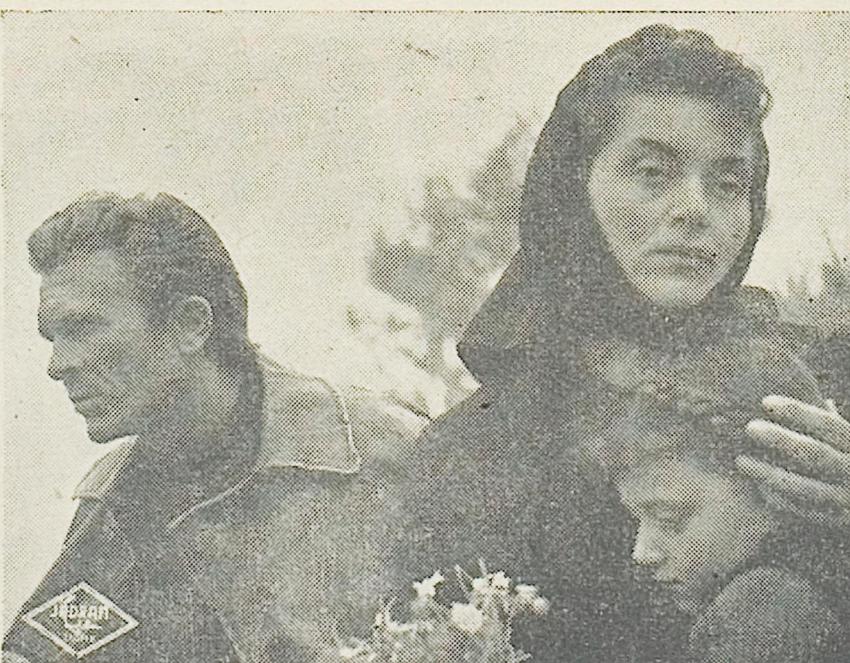
Noy jugoslovanski umetniški film »V nevihtu« je zagledal premiero v Zagrebu 24. decembra lanskega leta, te dni ga pa vrtijo po naših kinematografih.

Brez dvoma ta novi film pomeni napredek za hrvatsko oziroma jugoslovansko kinematografijo, čeprav so ga nekateri srbski »filmski kritiki« hoteli prikazati prav v nasprotni luči.

Režija Vatroslava Mimice je dokaj spretنا, slika prav dobra, film pa je tehnično zadovoljiv. Dejanje filma, čeprav obravnavata preprosto, toda človeško zgodo, je precej napeto, začetek in konec filma pa sta silno dramatična. Gledalca motijo le nekatere scene ob začetku filma, ki se res malo preveč vlečejo. S škarjam bi se lahko še ta nedostaten odpravil.

Film obravnavata zgodo vdove Martinović, ki jo je dovršeno podala Mia Oremović. Mož ji je padel v partizani. S hčerkico in taščo živi samotno življenje v dalmatinški ribiški vasici. Po dolgi odstotnosti se v vas zopet vrne Drago, brat pokojnega Rosinoga moža, ki je iz vasi odšel prav zaradi topilj čustev, ki jih je gojil do bratove zaročenke. Veselo razpoloženje zopet zavladava v hiši, dokler ne priroma v vas tihotapec Vinčenco z svojo ljubico Kiko, s katerima je Drago v vojnih časih sodeloval. Ta dva z grožnjami prisilita Draga, da se preseli v mesto in jima pomaga pri njihovem nečednem poslu. Drago se z Vinčencem spre in se zopet vrne domov; kjer se oženi z Roso; za katero je med tem časom stopical vaški župnik.

Nekoliko časa pozneje se tihotapca zopet vrneta v vas in pregovorita Roso in Draga, da ju sprejmeta pod streho. Toda Vinčenco, izkorisčujuč Dragov trenutni obup, ko je zvezdel, da se Rosin prvi mož vrne, ga pregovori, naj skupaj zbežita preko

Prizor iz jugoslovanskega filma »V nevihti«.

ALOJZ KOČJANČIČ - KUBEJSKI:

Iz cikla »SLOVENSKA ISTRA IN NJENI LJUDJE«

Istra - mati

O Istra, draga zemlja rodna moja,
za tužno, kot v posmeh so te krstili,
s prezirom so stoletja te pojili,
nikiče ljubezni dal ti ni napača.

Nihče ni v tebi našel kdaj heroja,
te pevcev pesem še določaj ni pela,
pozabljena za svet so tvoja dela,
zavrl je tuječ ti polet razvoja.

Jaz, tvoj otrok, deležen tvoje hvale
in svest prenekaterje si krivice,
obraz tvoj, mati, bom odkril pravi:

Ljudi opeval bom, vode in skale
z ljubezni do tebe, do resnice,
da se ti ranjeno sreča zazdravi.

Očetu

Moj oče, zaman iščem tvoje lice
v spominih mladih dni. Odšel prerano
od nas in dežele mrtili si neznano
in bogve kje trohnijo ti koščice.

A vendar gledam te: z zemljo se spašaš,
ko orješ, kopljšeš, seješ, znoj otiraš,
kosiš in žanješ, trgaš, sad obiraš,
s pomladjo novo, znova se pomlajaš.

Né! Nisi umrl, živiš! Živiš še v meni:
v domačo grudo vsajen sem globoko,
a še tesneje nanjo me prikleni.

V nje tajne ti me vpelji z večjo roko,
šepet zemlje in src mi razoden, da
da spolnim, oče, tvojo oporo.

Matéri

Pod strmo skalo svetega Florjana,
kot meni, ti je, mati, zibel tekla
in komaj si otroško krilce slekla,
že pot tvoj delež je, šavrinka Ana.

Sanje, ki si, dekle, jih negovala,
vresničijo ob svetem se Martini —
ko se najčešče ženijo Savrini —
moža si v rodno hišo pripeljala.

Za kratek čas si z možem srečna žena:
prerana smrt za vdovo te okliče
in že si tuji zlobi prepričena.

O mati mučenica! Krive priče
dvakrat so iz lastne hiše te pregnale,
življenje tebi, meni zastrupile.

Nezavednim Istrankam

O sestra iz mladih dni, kje si utonila?
Glej: pašnik, gozd in dom in pot in njiva,
odkar te ni, se v molk moreč zakriva,
očitajoč: Zakaj si nas pustila??

Kako je siva mati se solzila,
ko si odtrgala se od ognjišča
domačega — kot od svetišča —
in si na nepovratno pot krenila!

In kmalu vpil te blesk je velemesta:
zdaj tuječ je nastavil svoje vabe
in padla si v naročje mu — nevesta.

Si privolila, sestra, v greh pozabe...
ondan ob morju prala si plenice
in pela v zvokih — tuje govorce.

Poverjeniki Prešernove družbe

Javljajte svoje točne naslove, da vam bomo mogli poslati potrebne tiskovine in podrobnejša navodila. Ne pozabite navesti, koliko rednih in podpornih članov predvidevate, da boste pridobili. Za kritje stroškov je določena provizija 10% od redne članarine ter 5% od podporne članarine na Obzornik. Svoje naslove javljajte ne glede na to, da morda z nimi razpolagajo že okrajnj oziroma mestni odbori Prešernove družbe. Naš naslov: Glavni odbor Prešernove družbe, Ljubljana, Erjavčeva cesta št. 12.

Kmetijska opravila v mesecu marcu

BRANANJE IN GNOJENJE
OZIMNIH POSEVKOV

Večkrat smo poudarjali važnost pomladanskega branjanja in gnojenja pšenici z dušičnimi, hitrodelujočimi umetnimi gnojili. Letos posebno priporočamo pregled njiv, na katerih raste ozimno žito. Mogoče je, kje zmrzlina privzdignila ali izriku rastline in zato moramo pšenico, čim se zemlja malo posuši, povajati z drevenim valjarjem. Zaradi nizke temperature se niso posevki povsod dovolj ukoreninili in razvili. Pšenica izgleda bolj revna; rastline se blede barve in šibke. Da se posevki opomore, moramo pognojiti pšenici z dušičnimi, hitrodelujočimi umetnimi gnojili (na 1000 m² potrosimo 8–10 kg čilskega solitra ali nitramonokalcita).

Čim se žito dobro ukorenini in obrase, moramo njivo dobro pobrani. Branjanje ozimnih posevkov spada med najbolj priporočljive agrotehnične ukrepe, ki jih moramo podvzeti, če hočemo dvigniti tako nizke hektarske donose naših žitaric.

Ne pozabimo na koruznega molja

Že nekaj let zaporedoma umirjuje koruzni molj posevke koruze. Licitke molja se skrivajo v koruzni slami, ki se nahaja po naših dvoriščih, lopah, mogoče še po njivah, itd. Čim bo vzasla po njivah nova koruza se bodo iz licink razvili metulji in prilečo se bo ponovno razmnoževanje tege luhega škodljivca.

Z namenom da se prepreči razmnoževanje molja, je bila izdana odredba o obveznem zatiranju koruznega molja. Med poglavitev ukrepe proti molju spada uničevanje (krmljenje in zažiganje) koruzne slame in koruznih odpadkov (strženi po njivah), ki morajo biti uničeni v mesecu marcu.

PRIPRAVLJAJMO ZEMELJSKE ZA SETEV IN SAJENJE POVRTNIN

Čas je, da pripravimo zemljo za setev raznih semen in sajenje povrtin. Ne odlajmo s temi opravili,

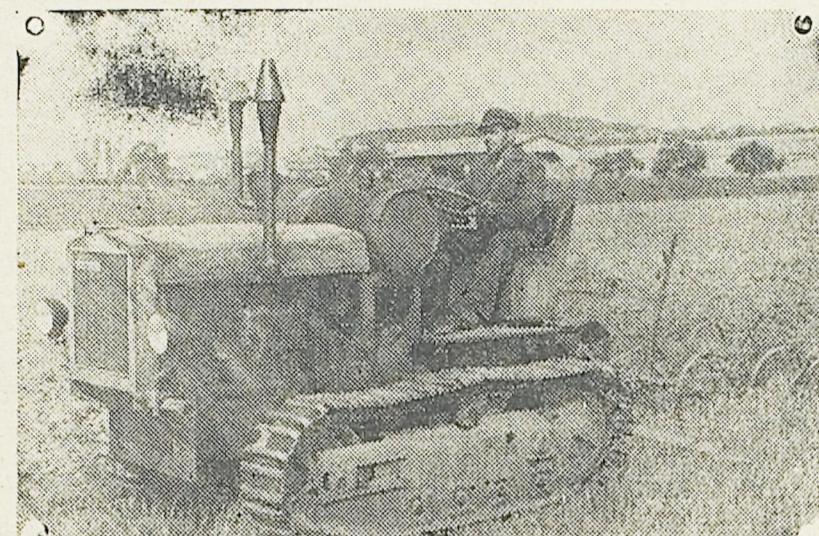
da nas čas ne prehití in da ne nastopi v času sajenja deževno vreme.

Posebno skrb moramo posvetiti letos semenskemu krompirju. Pov sod slisimo pritožbe, da krompir poganja niti (nizvodnost krompirja). Kmetje, ki uporabljajo posebne zabojske za siljenje (platoji), lahko odstranijo nizaste gomolje, od katemih, če jih posadimo, ne bo nič pride.

Pripravljajmo obenem seme koruze. Seme bomo odbrali od najlepših in najbolj razvitih storžev in to v sredini storža.

ČAS CEPLJENJA JE TU ...

Napreden sadjar si je pravčasno že pripravil cepice najbolj donosnih

Ce hočemo, da nam bodo travniki dobro obrodili, jih moramo tudi branati.

sort sadja. S cepljenjem bomo pričeli, čim bo podlaga sočna. Ne bomo dajali navodil o raznih načinih cepljenja, odgovorili pa bomo nekatem sadjarem na vprašanje, kako se pripravlja cepilna smola. Poznamo mrzlotekočo in gorkotekočo cepilno smolo.

Pripravljajmo je mrzlotekoča, ki jo naredimo na tale način:

Raztopimo 1 kg smrekove ali borove smole. Da se smola pri kuhanju vname, je najbolje, da postavimo posodo s smolo v večji lonec z vredo vodo (bagno maria). Ko je smola raztopljena, pusti, da se malo ohladi in nato dodaj smoki 8 gr v vodi gosto raztopljenega arabskega gumija, 10 gr raztopljenih pralne sode in 15–20 dekagramov vinskega spirita.

V času, ko te snovi pridaješ, zmes neprestano mešaj. Smola se včasih strdi, ker ishlapi spirit. Da se smola ohrani sveža, jo hrani v zaprti posodi.

OPRAVILA V SADOVNJAKU

Skraini je čas, da odstranimo vse nepotrebne veje, da drevesa očistimo manuh in lisajev. Jablane, hruške, čeplje in slike poškropi z drumesnino.

Cas je, da sadimo sadno drevje. O pravilni saditvi sadnega drevja je bilo že govora v »Jadranu«.

Amerikančevi stopinj nji bilo niti od kraja, kjer so bila drovesa, in do kraja, kjer so bili osli zajeti, niti od tega kraja dalje proti mestu. Njegovi sledovi bi se dali razpozнатi, če studi bi hodil bos. Obliku njegove noge nji takoj lepa kakor kakuge Indijancev, ker nosi zmeraj škornje in često take, ki skrivenčijo prste. Razen tega imajo bele mnoge vecje noge kakor Indijance, ki imajo splošno lične in majhne noge.

Ker niso s tega kraja vodili sledovi za Amerikancem, je moral biti pač še tu. In ker ni bil dovolj globoko in dovolj skrbno zakopan in ker tudi ni deževalo, so možje v nekaj minutah našli njegov grob.

Mrljica so našli, in ker so imeli oni trije roparji lastnino tega mrljica, ne da bi mogli dokazati, da so jo na pravilen način dobili, je bila zadeda v bistvu rešena.

Alkade je samo kratak čip opazoval mrljica, potem pa rekel: »Maheta.«

Nato so možje splekl s telesa srajeo, ki jo je vzel alkade, in potem so Indijanci mrljica zopet zagrebljali. Pri tem delu so bili odkriti, in ko so jamo, ki so jo poglobili, čeprav so imeli za to delo na razpolago samo malhete, zopet zagrebljali, so stali nekaj časa gologlavki krog groba. Niso molili, samo s sklonjenimi glavami so gledali na grob. Medtem ko so stali možje še pri grobu, je stopil Alkade k bližnjemu drevesu. Z mahteto je odsekal tanko vejo in preselkal nato vejo na dva kosa. Zvezal ju je z vrvico v križ in ga vtrknil v grob, kjer je ležala glava.

Naslednje jutro so bili možje zopet v domači vasi. Alkade je pokazal fantom srajeo. Pogledali so jo in zmajali z rameni. Dva moža sta odjedzila medtem do bližnje postaje, kjer je bila nastanljena deželna policija na konjih. Še predpoldne so prišli vojaki. Ko je nadzornik zagledal ljudi, je reklo alkadu: »Na tegade,« pri tem je pokazal na Miguela, »je razpisana nagrada. Mislim, da tri sto pez ali dve sto petdeset. Natanko ne vem. Bandit. Je že dva umoril. Oba ostala ptiča bosta pač iste sorte. Ne poznam ju. Nagrada dobite vi, senjor, potem Portifiro in ostali možje. Kaj pa nameravate z osli in s prtljago?«

Obvestilo kmetovalcem

Opozarjamо naše kmetovalce, da si lahko nabavijo na posestvu Zavoda za pospeševanje gospodarstva (Kmetijska šola Škocjan pri Kopru) prvovrstne selekcione cepice trtnih vrst: refošk, barbera in malvažija.

Kmetovalci obenem lahko naročijo najboljše sadike paradižnikov, jajčeve (melanean) paprike, zgodnjega zelja, cvetače itd.

Naročila sprejema Kmetijska šola v Škocjanu pri Kopru.

POZOR pred konjsko smrkavostjo

V Dolnjem Zemonu pri Ilirske Bistrici se je pojavil primer konjske smrkavosti, ki je nalezljiva konjska bolezni. Ljudska oblast je na primer takoj reagirala in so bili takoj storjeni potrebeni korak, da se bolezni lokalizira. Bili so takoj odstranjeni trije bolni konji, za katere pa bodo dobili lastniki kljub vsemu odškodnino iz državnih sredstev.

Nad 300 ha novih gozdov na Bovškem

Sekcija za pogozdovanje Krasa v Bovcu ima v triletnem planu predvidenih 300 ha novih pogozditev. Od teh bo 99 ha za izpolnitve gozdov s porabom 2,1 milijona sadik. Uredili bodo za okoli 15.600 tekočih metrov melin s podpleteti, za kar bo potrebnih 2112 delovnih dni. Predvideno je povodenje drevesnic v taki meri, da bodo lahko krije vse domače potrebe in naprava lučilnic za pridobivanje domačih gozdnih semen. Za vsa ta dela je planiranih 15,360.000 din. Roja

Zaključek kuharskega tečaja na Otavah

Pred nekaj dnevi se je pri nas zaključil kuharski tečaj, ki ga je obiskovalo precejšnje število deklet. Tečajnice zatrjujejo, da so se naučile veliko konitnega za gospodinjstvo. Na tem mestu se prosvetno društvo, ki je organiziralo tečaj, zahvaljuje tovarnišči Jergel Mariji, ki je uspešno vodila tečaj, tov. Koščaku Janezu za pomoč tečaju in tov. Boršniku Janezu.

Je pa precej deklet, ki so iz različnejših razlogov stale ob strani. Upamo, da bodo vsaj v prihodnjem letu razumele veliko korist, ki jo imajo od takega tečaja. P.A.

Kmetovalci!

Berite Kmetijski vestnik, ki prinaša zanimivosti in članke iz vseh kmetijskih panog

Dober kmetovalec ne bo zanemarjal čiščenja sadnega drevja, saj se mu bo jeseni trud bogato poplačal.

B. TRAVEN

Zaklad SIERRE MADRE

41. NADALJEVANJE

24.

Ne pripeti se izlepa, da bi kdo dolgo potoval po kakem okraju, ne da bi ga ta ali oni videl. Tudi če se skuša izogniti vsem bivališčem in ljudem, se vendar najdejo oči, ki ga vidijo, ki zasledujejo njegovo pot in opazujejo njegovo početje. Sam se navadno miti ne zaveda, da je opazovan. Tisti, ki mu prihajajo nasproti, se mu umaknejo že dolgo prej, preden jih opazi, s pota in zlezejo med grmovje! potem počakajo, da gre mimo in ne stojijo prej na pot, dokler ga ne izgube iz vida. Natanko so ga videli, on pa niti slutiš mi, da so si ga od glave do nog takoj natankič ogledali, da še nekaj ur vsa vas ve, kakšen je bil mož po videzu in kaj je imel s sabo. Iz vodnih jarkov, izza grmečev, izza skal, izza grmovja vidijo oči vsak gib in vsak korak, ki ga tuje napravi. Možje na konjih so šli po tisti poti, ki je po njej hodil Dobbs, ne pa po oni, po kateri so prispevali roparji. Ker so bili na konjih in miso imeli prtljage s seboj so že popoldne prispevali na kraj, kjer se je Dobbs ustavil. Kraja ni bilo težko najti.

Dva moža sta nato zasledovala sledove od onega kraja proti mestu. Toda kmalu sta spoznala, da so se osli samo razkropili in jih je Dobbs segnal nazaj.

Sedaj pa je Alkade, ki je bil čistokrvni Indijanec, prav kmalu spoznal, kaj se je zgodilo. Osli so se razkropili, torej so ni nihče utegnil zarne brigati. Zato se je moral na tem kraju nekaj pripeti, nekaj, kar je vse navzoče, katerih sledove stopinj se je dalo razpoznavati, tako zaposlilo, da miti opazili miso, kdaj so se začeli osli razhajati. In pripeti se je moral nekaj prav važnega, sicer bi se osli ne razkropili tako daleč.

sorte. Ne poznam ju. Nagrada dobite vi, senjor, potem Portifiro in ostali možje. Kaj pa nameravate z osli in s prtljago?«

»Vse skupaj bomo oddali jutri lastnikom,« je reklo alkade. »Vem, kje so. Eden je doktor, tega tam na oni strani nečojo izpustiti. Tudi mi ga hočemo imeti za teden dni. Dobil bo sedaj svoje stvari in se mu ne bo tako mudilo proč.«

Nato je policija prevzela vse tri roparje. Toda miso jih zvezali. Capljali so sredi jazdečih vojakov. Tu je srajea, tu so hlače, tu so škornji, tu so osli, tu so zavoji in tu je križ na grobu. Torcej bo sodniška obravnavna trajala komaj kaj več kakor dve uri. Postavljalci ne bodo dragih več, nihče si tudi ne bo natikal belih rokavic. Za take stvari država nima denarja. Denar je treba hraničiti za važnejše stvari.

Howard je imel prav mnogo dela. Ni mogel tako uživati miru, kakor je upal. postal je veliki, znatenični čudežni doktor. Gorski Indijanci so vsi prav zdravi in dosežejo starost, ki se zdi Europejcem pravljivka. Samo proti evropskim boleznim so brez moči. Toda čeprav so prav zavidljivo zdravi, vendar se sami tako dolgo preprečujejo o boleznih in hibah, ki bi jih naj imeli, da končno sami verjamejo, da so res bolni. Treba jim je le pripovedovati o kakih bolezni in jimi popisati njene znanke, pa ne bodo niti trije dnevi minuli in že bodo na tisti bolezni bolni. Zato pa v tej deželi zdravnik in cerkev toliko zaslužijo.

Prišla je nekoč neka ženska k Howardu in hotela vedeti, zakaj ima uši. Medtem ko jih soseda nima. Kaj naj bi ji Howard zapisal? Mazilo proti ušem bi bilo edino sredstvo. Toda ko bi ga porabil, bi uši znova prišle in ženska bi znova vprašala: »Zakaj imam uši, soseda jih pa nima?« Howard si je na prav enostaven način pomagal, kajti bil je res pravi zdravnik. Rekel je: »To je zato, ker imate zelo dobro in zdravo kri, ki jo uši ljubijo, medtem ko ima vaša soseda zelo slabu in bolno kri.« Nato je prišla sosedka, cveča zdrava ženska, ki je hotela imeti sredstvo zoper slabu in bolno kri. Če bi šla v mesto k doštudiranemu zdravniku, bi ji zapisal salvanzan, čeprav ni imela miti sledu o bolezni, proti kateri predpisujejo salvanzan. Toda ljudje si domisljajo, da salvanzan zdravi kri, in zdravnik jim ga zato predpisuje.

IKARUS

V starji Grčiji, tako pravi pripovedka, je živel velik, zelo čisan umetnik, po imenu Dedalus. Nekoč je v prepriču ubil človeka in zato je moral zbežati iz domačega mesta. Na svojem begu je došel v državo kretskoga kralja. Ko je ta izvedel za Dedalusa, je zapovedal, da ga pripeljejo na dvor. Dedalus je prav rad ostal pri kralju. Zanj je zgradil krasne palače in ceste, poleg tega pa še tajanstven labirint z mnogimi skrivališči in tako zamotanimi potmi, da se le gradbenik in kralj nista zgubila. To je kralju silno ugajalo in sklenil je, da bo obdržal Dedalusa za vedno pri se-

bi. Tako mu bo lahko ustvaril še več veličastnih del.

Labirint je postal zapor za tiste, ki si ga je bil izmislil in zgradil. Kralj je dal zazidati vsa vrata, nobenega izhoda ni bilo. Nobena ladja ni mogla odpeljati ujetnika. Vendar pa je bilo Dedalusu hrenenje po širnem svetu in po slobodi tako veliko, tako mamiljivo, da je sklenil kakor ptič pobegniti po zraku.

Priskrbel si je peresa, ki jih je z voskom tako zlepil, da so nastale peroti. Navezal si jih je na roke, nekajkrat zamahnil in — dvignil se je v zrak. Vendar pa ni odletel, saj ni mogel zapustiti ljubljenega sina

Ikarusa, ki je z njim delil ujetništvo. Skupno bosta pobegnila. Zarato je sestavil za mladeniča še ene peroti, ga skrbno učil umetnosti letanja in svaril pred raznimi nevernostmi. Zlasti ga je opominjal, naj ne leta previsoko, da ne bi sonce voska topilo, a tudi morju naj se ne približa preveč, da se peruti ne bi omočile in tako postale težke.

Skrivaj sta šla s svojimi perutmi na gric, odkoder sta vzletela. Ribiči in pastirji so strmeli vanju in ju v silnem strahu opazovali. Oče je letel prvi, da je kazal smer. Ikarus je vriskal od veselja. Ugajalo mu je, da se je podil po zraku kakor ptič. Zapustil je očeta, da bi videl, kako je pod nebom. Vedno više in više je plaval in se vedno bolj bližal soncu. Vosek se je stopil in presa so odpadla. Z golimi rokami je drvel Ikarus skozi zrak. Strahovito je zakričal in klical očeta na pomoc. Toda zaman. Strmoglavljen je in utonil v morju.

Dedalus je slišal klicati svojega sina, toda pomagati mu ni mogel. Morski valovi so naplavili mrtvega sina na obalo, kjer ga je oče v globoki žalosti pokopal.

Lešniki

- 120) Kadar toplo je, od nje vsi bezimo, kadar mirzo je, pa zraven sedimo!
- 121) Če sončecce sije, ostane donra, če zunaj dež lije, se z namu poda!
- 122) Kaj me boš lovil? Kaj me boš lovila? Ko imas me — nisem več, kar sem bila!
- 123) Podlež je, kdor je braniti noče, a obesi jo lahko, kdor jo hoče!

MLADIM UGANKARJEM

Vse uganke iz predzadnjie številke »Slovenskega Jadranca« so pravilno rešili naslednji pionirji: Dušan Klemen iz Gorenjske, Olga Urbas iz Cajnarjev, Anica Župančič iz Cajnarjev, Franček Žalar iz Cajnarjev, Milharčič Andrej iz Matenje vasi, Milharčič Evgen iz Velikega Otoka, Rožane Zdenka iz Brezij, Stegel Boris iz Zaloge, Kebe Branko iz Cerknici, Gregorič Karlo iz Razdrtega in Kranje Marija iz Begunj. Nekateri med temi so sicer po svoje rešili 112., 113., 114., 115., pa tudi 110. Lešnik, toda ker so rešitve duhovite in po svojemu, sem jih smatral za pravilne. Pravilne rešitve križanke »Zmajc in nekaterje nepravilno rešene Lešnike so mi poslali: Milena Fuks iz Nabrežine in Rupnik Berto iz Štrmece. Samo križankso so pravilno rešili: Bečaj Jožica iz Hruškarjev, Korošec Lado iz Cajnarjev, Štrukelj Anica iz Cajnarjev, Alfonz iz Zaloge, Sibil Damica iz Plamini pri Rakiku in Krmac Modra iz Vanganelja. Samo Lešnike so

pravilno rešili: Metka Rot iz Tolmin, Klanšek Bruna iz Šmihela, Penko Doroteja iz Čepna in Mrše Valenija iz Šmihela. Pomanjkljive rešitve Lešnikov pa so poslali: Roje Avrelja iz Divače, Birsa Doro iz Pivke in Jenček Lado iz Studenega. Ljubi mali ugankarji, če si boste danes ogledali rešitve ugank iz predzadnjie številke, boste že sami ugotovili, kje ste pogresili. Danes se je sreča nasmejnila naslednjim trem ugankarjem: Rožane Zdenka iz Brezij, Milharčič Evgen iz Velikega Otoka in Stegel Borisu iz Zaloge. — Tako, dragi moji mali ugankarji, zdaj pa spet veselo na delo. Današnje uganke vas čakajo, stric Miha pa čaka rešitve! Prav lepo vas pozdravlja vaš stric Miha.

LESNIKI:

- 110) zelje, zelnjata glava, 111) uš, 112) človek (otrok, mladenič, starec), 113) tehnika, 114) svinčnik, pero, 115) kos — gos, 116) pero.

Howard ni imel salvarzana pri sebi. Sploh — imel ni nikakega zdravila. Zmeraj je predpisoval: »Pijte vročo vodo, vsak dan dva litra.« Da je bilo dovolj izpreamemb, je predpisoval dva litra ali liter in tri četrt ali pol dve liter; potem zopet vročo vodo z limoninim sokom ali z jabolčnikom ali s kakim drugim zeliščem ali sočivjem, ki ga je poznal in je o njem vedel, da ne more škodovati.

Prav čudno je za tistega, ki ne pozna zdravilne moći vode, da so ozdravili vsi možje, zene in otroci, ki so oblegali čudežnega doktorja. Vsaj tako so zatrjevali. Sicer pa je pri vseh bolezni tak: če si prepičan, da nisi več bolan, potem si pač zdrav.

Proti zunanjim bolečinam, »kjer je bila smrt že direkamente pod kočo,« kakor so pravili ljudje, in so jo že dobro čutili, če so pritišnili na kočo, je predpisoval Howard vroč obkladke na spodnji život, na podplate, povsod, kjer je bilo zanje kaj prostora. In tudi ti ljudje so ozdravili. Smrt se je odplazila izpod kože ker ji je postal prevrčen ali pa premrzlo, kakršni so pač bili obkladki.

Ce si si zlomil roko ali nogo, si kaj izvinili ali izpahnil, so si znali ljudje sami pomagati. Pri takih stvareh jim ni mogel noben zdravnik kaj pokazati. Tudi pri porodilih ni bilo treba Howardu pomagati. To je šlo kar samo od sebe.

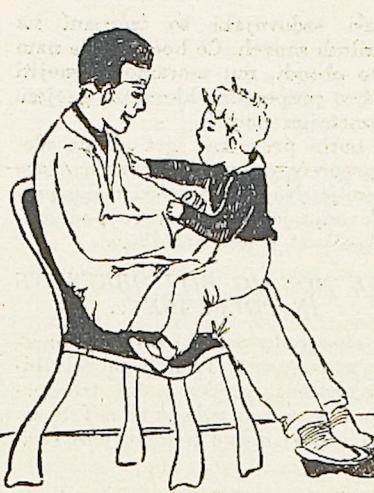
Howardova slava je naraščala od dneva do dneva, in če bi imel več smisla in ljubezni za skupino živiljenje z naravnimi ljudmi, bi lahko pri njih živel v miru in sreči. Vendar pa je vsak dan mislil na odrhod. Prijahale so mu o obeh tovariših najrazličnejših misli, ali bosta njegovo blago pravilno oddala in ali bosta prispevalo do zelenice. Tolazil se je s tem, da ne more sedaj sam nič napraviti in se mora začeti zanašati na spremnost in poštenost obeh.

Neki dan je prijezdil v vasi neki Indijanec in poiskal hišo, ki je v njej stanoval velik zdravnik. Najprej je govoril s samim gostiteljem, nato sta šla oba k Howardu.

Gostitelj je rekel: »Senjor, tu je neki mož, ki je prišel iz vasi onstran gorovja. Rad bi vam nekaj povedal.«

»Lazar je bil v grmičevju in je žgal oglje. On je ogljar. Bilo je zgodaj, zjutraj. Pravkar je nalozil kopo. Tedaj je zapazil na tleh, kako se nekaj plazi. Ko je natančneje pogledal,

MILOŠ MACAROL:
Jurčkov konjiček

mlađi pišejo...

postal stric, se bova gotovo bolj razumela, saj veš, da se strici med seboj zelo dobro razumejo! Lepo Te pozdravlja!

Stegel Albin, Zalog pri Postojni

Dragi stric Miha!

Zpet se ti oglašam. Topot pa Ti sporocam, kako so potekle naše smučarske tekme. Zelo smo se jih veselili, čeprav se nismo vsi izkazali. Marsikdo je preveč kozolec prevračal. Najboljši tekmovalec iz prve skupine je bil Zalar Stane. Za njim pa Štrukelj Alojzij, Štrifot Anton in Korošec Lado. Iz druge skupine je bil najboljši Rudolf Franc, Rot Franc in Tekavec Janez. Pa tudi deklice smo sodelovale pri tekmovanju. Ker nimamo vse smuč, smo se drsali na sankah. Sprejmite tople pozdrave od vseh cajnaskih pionirjev

Tekavec Manica, uč. osn. šole Cajnarje

Dragi stric Miha!

Že dolgo je od takrat, ko sem Ti zadnjic pisal. Skoraj sem bil pozabil nate. Toda sedaj, verjamem, se Ti bom večkrat kaj oglasil. Že zadnjic sem ti bil obljubil, da bom vsek dinar prihranil. To obljubo sem tudi izpolnil. Za ta mesec sem si kupil klobuk, naočnice in pa palico. Ti gotovo že veš, da sem jaz star že štirinajst let in mnogo, mnogo prevelik. Nekateri mi pravijo »stric Albin«. Sedaj si bom pa tudi jaz nataknil očata, se pokril s klobukom in v roko vzel palico. Tako vidis, stric Miha, bom tudi jaz postal stric. Ko bom

da hoš svojo obljubo izpolnil in se res še kaj večkrat oglasil!

Draga Marica!

Vsem malim tekmovalcem smučarskim — iskrene čestitke! Dobro ste se odrezali fantje! Ko sem bral Maričino pismo me je kar zamikalo, da bi se tudi jaz z vami vred zapodil po bolem snegu, čeprav sem že star in siv! No, upam, da bi me vzela na sanke, kaj, Marica?

Dragi Ludvik!

Razdalja od Kopra do Maribora pa res ni tako velika, da ne bi midva mogla postati dobra priatelja! Le še kaj nam piši, Ludvik, pa se boš kmalu spoprijateljil z vsemi našimi malimi kotički in ugankarji! Boš videl, da se boš dobro počutil med nama, saj smo sami veseli ljudje! No, zaenkrat lepo pozdravljen, dragi Ludvik, pa tudi ostale mariborske pionirje lepo pozdravi v mojem imenu!

videl, da sem še zmeraj dihal, bi mi se kako primazal. Potem sem zadel ob Indijanca, ki je žgal v grmičevju oglje. Najprej je zbežal, ker se je bal. Ko pa sem nato govoril z njim in mu rekel, da sem v sili, mi je takoj pomagal in me privel sem. Brez njegove pomoči bi gotovo poginil, kajti dalje nisem mogel več in noben človek bi me tam ne našel.

»Potem je torej fant z vsem ušel?« je vprašal Howard.

»Brez divoma.«

Stari je nekaj časa razmišljal. Nato je rekel: »Pravzaprav lopov niti ni bil. Muslim celo, da je v bistvu pošten dečko. Napaka je bila, da je bil sam s teboj. Je prekleto luda skušnjava, da hodi človek po cele dnevi z množino zlata po stranskih potih skozi tolje samotno grmičevje in ima poleg sebe enega človeka. To grmičevje wabi in kriči in šepeta neprestano: Ničesar ne bom izdal, kar zgrabi, sedaj je priložnost, ki se ne bo nikoli več vrnila, sem bolj molčeče kakor grob. Če bi bil jaz takoj mlad, kakor sta vidi, ne vem, ali bi se zbral toliko dni upirati taki izkušnjavi. Saj gre pri tem samo za sekunde, za edino sekundo. In kar sam si izračunal, koliko sekundi ima štirinajsturni dan. Gre za sekundo, da se kakor strela hiro zmešajo pojmi, in preden se pojmi v naslednji sekundi uravnajo zopet v pravi tir, si že pritišnil. Potem ne moreš več nazaj in moras opraviti delo do kraja.«

»Lopov ni imel vesti, to je vse,« je rekел Curtin.

»Imel je tako mnogo in tako malo vesti kakor mi vse, če menimo, da moremo napredovati samo s tem, da uporabljamo komolce. Kjer ni dožinka, tam molči vest kakor prazna steklenica za žganje, ki leži v zapršenem kotu. Vest samo tedaj oživi, če ji pomagaš do tega. Zato pa so ječe, rabilj in peklenške kazni. Ali imajo mar naši municipalni diferenti, ki so si delali denar na način, da so pomagali klati evropske narode, kako veste? Ali je imel na primer Wilson kakov vest, ko je del pokladi petdeset tisoč naših fantov, ker se je Wallstreet bal, da bo izgubil denar, in ker so hoteli napraviti izdelovalci municipalije še boljše kupujejo? O tem nisem nikoli nič slišal. Samo mi mali lopovci moramo imeti vest, drugi je ne potrebujejo. Sedaj se bo pač prijatelju Dobbsu zbudila vest, če bo izvedel, da je delo samo napol opravil.

Ali res tudi moj otrok laže?

Vsaka neresnica ni laž. Naivna in namerna laž

V življenju nam je vedno všeč resnicoljuben človek. In starši smo vedno zaskrbljeni, če opazimo, da otrok ne pove vsega po pravici in tako, kot je res bilo. »V naši družini nihče ne laže, ne jaz in ne moj mož«, slišimo tožiti matere, »otrok pa laže, da kar sam sebi verjam«. Zakaj otrok laže, kje je vzrok otrokove laži, če ni slabega zgleda?

NAIVNA LAZ

Otrok si z veliko lahko ustvarja svoj lastni svet, prepoln fantastičnih slik in razburljivih doganj. Tako včasih težko loči stvarni, resnični svet okoli sebe od imaginarnega sveta pravljic in sanj, ker se v njegovi glavici vse skupaj meša in veže. V takih slučajih si otrok izmišljuje najbolj fantastične dogodke in pri tem nadomesti slati spomin in živiljenjsko neizkušenost s fantazio.

Zato vsake resnice pri majhnem otroku še ne moremo imenovati laž, ali kvečemu naivno laž, ker otrok pri tem nima koristoljubnega namena.

Nastane vprašanje, kako naj star-

ši ravnamo, kadar zapazimo pri otroku tako naivno laž.

Paziti moramo predvsem, da ne postanemo še mi naivni ali celo surovi. Otrok pri taki laži ne čuti nobene krivde in se ne zaveda, da ne dela prav. Če ga torej zaradi take laži kaznijemo, ga naravnost napeljujemo, da bo začel lagati v resnici.

Veliko bolje je, da ga skušamo prepričati, da to ni tako in mu razložimo kaj je možno in kaj ne. Učimo ga opazovati svet okoli sebe in mu iz tega dokažemo, da se svet pravilje in fantazije loči od resničnega sveta okoli nas. Seveda ne bomo pri tem z otrokom modrovili, toda ne zamudimo nikoli priložnosti, da mu pokažemo, kakšno je isto v resnici, za kar je trdil, da je drugačno.

Zelo moramo paziti, kdaj prestopi otrok mejo med naivno in namerno lažjo. To mejo je včasih težko zadeti, ker se ob prehodu obe vrsti laži prepletata. Zato naj mati že pri naivnih lažah uči otroka resničljubnosti in mu pokaže, kako se je zmotil — nikoli ne recite, da se je zlagal! Mogoče ji bo tako že pri naivni laži uspelo, da bo namerno laganje v kali zatrla.

NAMERNA LAZ

Najpogosteje laže otrok namerno iz strahu pred kaznijo. Zavedati se moramo, da laž otroku ni prirojena, kakor se včasih trdili, ampak privzgojena. Zdaj otrok ne laže več iz pomanjkanja izkušnje ali duševne nerazvilitosti, zdaj to ni več »šport njegove fantazije«, marveč je najbolj pogosto strah, da ne bi bil kaznovan za nesrečo, ki jo je zagrešil.

Zato pri kaznovanju otroka ne smemo biti prestrog, da se ne bo bal in ne bo »pogruntal«, da se laž »izplača«. Če bo vedel, da bomo storjeno napako razumeli, nam jo bo odkrito priznal in se ne bo zatekel k laži.

V laž zapelje otroka tudi sram

pred neznanjem, pred kakšno napako ali slabostjo. Če smo odkriti, moramo priznati, da so te vrste laži kaj pogoste celo med odraslimi ljudmi. Vendar moramo otroku do povediti, da je beg v laž sramotno dejanje in da ga ni vredno.

Moralno moramo najbolj obsojati laž iz koristoljubja, ko se hoče otrok dokopati do nečesa, kar si želi. Ta laž izvira iz želje slehernega človeka, doseči čim več. Otrok gre v tem poželenju celo tako dače, da ne loči, kaj je mogoče in kaj ne. Da ne bo otrok zapadel tej vrsti laži, ga moramo navajati k zmernosti, otroci naj bi si želeli le to kar potrebujejo, kar jim je koristno in kar starši zmorejo.

Pa še nekaj: otroci ne smejo opaziti, da jim mi sami obljudljamo nekaj, kar ne mislimo in ne moremo izpolnit. Na ta način otrok spozna način namernega varanja, pa se ob prvi priložnosti tudi sam tega posluži.

Pojav laganja pri otroku je resno vzgojno vprašanje, ki ga nikoli ne moremo rešiti naenkrat, ampak z veliko potrežljivostjo in počasi, predvsem pa s tem, da razvijame v otroku odnos do resnice.

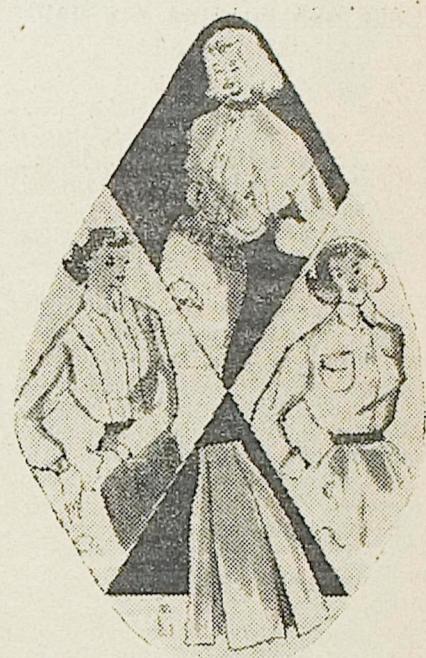
Modni pomenki

Sedanja ženska moda postopoma uravlja svoje novosti in ni pretirana, odrekla se kričecim posebnostim in je kultivirano preprosta.

Silhouette so različne in si jih lahko po svojem okusu in postavi primerno izberemo. Možnosti je za vsako izmed nas dovolj.

Poudarek je na ženskosti v nasprotju z medvojnim časom, ko se je ženska moda že zelo približevala moški.

Močno konkurenco kombinacij bluze s kritom dela letosnje mode. Linija je naravna, niti pretirana, francoska. Siroka, razgibana ali čisto ozka krila, polni boki, nekoliko tesen pas, na-

rahlo spuščena ramena. Krilo je včasih podprtoto z naškrobljenim spodnjim krilom. Ozko krilo je često razširjeno z draperijo. Včasih je krilo v pasu nekoliko dvignjeno, gladko ali v večvrstnih naborih, kar pa zahteva ozek pas.

Našo pozornost zaslubi velika izbita bluz. Poleg v pasu tesnih bluz vidimo tudi popolnoma ravne amerikanske bluze t. zv. »shakers«. Bluze imajo najrazličnejše vratne izrezne, vložke in okrasne rokava pa ozka ali široka, dolga ali tričetrtinska.

ŽENE PO SVETU

IZRAELSKE ŽENE SLUŽIJO VOJSKO

Ko državljanica Izraela dopolni 18 let, dobí poziv za odslužitev vojaškega roka. Tudi v nekaterih drugih deželah so ženske vojni obvezniki, toda samo v slučaju vojne, medtem ko v Izraelu velja ta obveznost tudi v miru.

Vzrok za uvedbo vojne obveznosti tudi za ženske je bilo več. Najvažnejši je ta, da so meje Izraela zelo obsežne, prebivalcev pa sorazmerno malo (milijon in pol). Zaradi tega morajo pomagati tudi žene pri obrambi domovine. Osnovali so posebni ženski korpus, ki mu poveljuje žena-polkovnik Geršanovič, ki je sicer univerzitetna profesorica za bakteriologijo. Po njenih izjavah se žene ne bodo več borile na fronti, ker so Arabci ujetje žene veliko bolj mučili kot može.

Vojni rok za ženske je dve leti in ne velja za poročene žene, ki pa so kljub temu rezerva do 36 let starosti, če nimajo otrok.

Drugi vzrok za uvedbo vojne obveznosti za ženske, pravijo izraelski državniki, pa je ta, da so v Izrael prišle žene iz vseh krajev sveta in iz najrazličnejših slojev. V ženskem korpusu vojske stojijo druga poleg druge, se skupaj učijo in skupno prenosajo napore. Tako je vojska preizkusni kamen za izgradnjo nove izraelske žene.

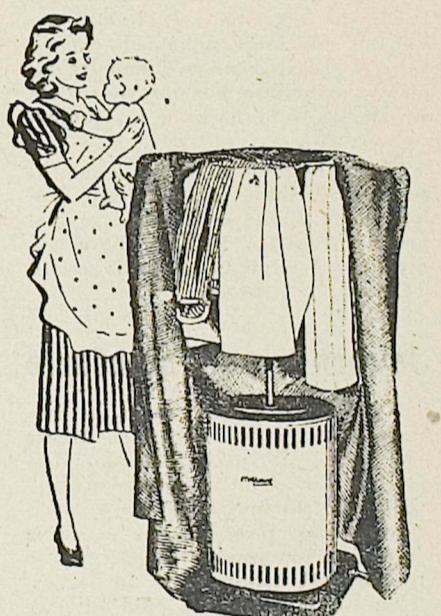
»STORKLJA Z DVEMA KLJUNOMA«

Neka Kitajka v glavnem mestu Burme Rangoonu je v teku zadnjih štirih let širikrat rodila dvojčke (dva para punčk in dva para fantkov). Pred nedavnim ji je reklo zdravnik, da bo kimal rodila — zopet dvojčke. Ko je njen mož to zvedel, je izjavil novinarjem: »Moram priznati, da so mi že odveč vedno dvojčki. Nisem pa tudi vedel, da imamo »storkljo z dvema kljunoma.«

PRAKТИČNA NAPRAVA ZA OTROKE-NEJEDCE

Matere dobro vedo, da otroci vlogo raje jedo v družbi drugih otrok, kot pa sami. Toda če je v družini edinec ali edinka, je to neizvedljivo. Zato je neki ameriški tovarnar igrač izumil napravo, ki ta problem rešuje. Skonstruiral je namreč majhno posodo za hrano, h kateri je pritrjena figura psa, muce ali punčke, ki pa je pač našem otroku najljubše. Ta, na pr. psiček, odpira in zapira usta in je z nevidno cevjo zvezan z jedilno posodo.

Mati reče otroku, da bo jedel z

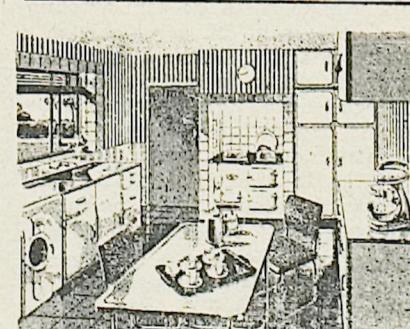

PRIPRAVA ZA SUSENJE IN ZRAČENJE PERILA

To je naprava, ki vam v zelo kratkem času periodi posuši in prezrači, tako da ob deževnih dnevih ni več po kuhanju obesenega perila, ki tam izhlapeva in kvare zrak. Po uporabi se priprava lahko zloži in zavzame prav malo prostora.

RED PRI KUHINJSKIH KRPAH IN BRISAČAH. Tudi pri kuhinjskih krpa in brisačah mora biti red in snaga. Brisače za roke morajo služiti le svojemu namenu, brisače za posodo pa spet svojemu. Za porcelan, za steklenino imejmo posebne krpe oziroma brisače. Za črno posodo lahko uporabljamo tudi pisane. Stedilnik čistimo s starem časopismen papirjem, ki ga po uporabi lahko zmečemo v ogenj.

Po vsakem umivanju moramo krpe oprati z milom ali pralnim praskom v vroči vodi in jih posušiti na zraku. Le tako se bomo iznebili neprijetnega duha, ki ga razširjajo nesnažne pomivalne krpe, in bo posoda res čisto pomita.

MODERNA KUHNINA

Strokovnjaki so spremnili navadno kuhinjno v tip kuhinje, ki si jo želi vsaka gospodinja. Delo je udobno, prijetno, lehkovo in praktično, v njej je zbirka vseh domačih, modernih potrebskih.

Dr. B. S.

ZDRAVNIŠKI KOTIČEK

ZALOSTNA MATI, SEŽANA. — Vaš štirilet si je suh in bled. Po tabeli z dunajske otroške klinike tehta zdrav fantek štirih let 16 kg in sega bos točno en meter visoko od tal. Kot vidite, ne zaostaja vaš otrok za dunajskim povprečjem, ki je prekromno odmerjen za slovenska kraški rod. Otroci kraških mater dunajske vrstnike prekašajo, čeprav seveda ne vsi.

Vaš sin je bolhal v četrtem mesecu za krvavo grizo in konec prvega leta za črevesnim katarjem. Nejhkr ni bil dojen. Umetna prehrana v prvih mesecih živiljenja je brez dvomna slab temelj za otrokovno zdravje. Seveda boste otrokovo zdravje podprtli, kot ga podpirate vsak dan s prehrano, nego in z vso vašo ljubezijo in skrbjo. Vendar drži, da imajo matere, ki ne dojijo, ali ki svojih otrok niso dojile, z njimi neprimerno težje in manj hvaležno delo kot tiste, ki so svoje otrocke normalno nosile, normalno rodile in tudi normalno dojile. To je resnica, ki jo poznajo najbolj zdravniki za otroke in tajajo trdovratno nekaterje ženske, ki jih velja hrvatski pregovor: »Mnogo baba — kilavo teve.«

Pravite, da je vaš fantek že od rojstva bolj slaboten. Prvorojenici so po navadi posebno občutljivi, fantki bolj kot punčki. V Bosni pravijo: »Prve mace se u vodu bacajo. Kar velja za mačke, ne ve-

